

čerNostrakaté Novinky

2/2019

SVAZ CHOVATELŮ HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU ČR
HOLSTEIN CATTLE BREEDERS ASSOCIATION
OF THE CZECH REPUBLIC
www.holstein.cz

Národní šampionát
Brno 2019

ISSN 1214-6293
MK ČR E 15442

Publikace pro členy Svazu

Vydavatel:
Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s.

Přehled o pracovištích
a pracovnících Svazu

Sídlo organizace
a adresa pro fakturaci:
Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s.
Benešovská 123, 252 09 Hradištko
IČ: 00507024
DIČ: CZ00507024
č. účtu: 11231111/0100 - KB Praha
e-mail: office@holstein.cz
Webové stránky Svazu:
www.holstein.cz

Předseda Svazu:
Ing. Karel Horák
tel.: 325 655 334, mobil: 602 387157,
e-mail: horak.zehun@seznam.cz
Adresa bydliště: 289 05 Žehuň č. 116

Výkonný ředitel:
Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc.
tel.: 257 896 248
mobil: 602 116 740
e-mail: motycka@holstein.cz

Monika Novotná
tel.: 257 896 279, fax: 257 896 251
mob.: 607 023 188
e-mail: novotna@holstein.cz

Ivana Jiráková
tel.: 257 896 279, fax: 257 896 251
mob.: 607 023 188
e-mail: jirakova@holstein.cz

Ing. Aleš Bychl – tajemník
tel.: 257 896 397
mobil: 607 999 442
e-mail: bychl@holstein.cz

Ing. Zdeněk Schaffelhofer ml.
– odborný pracovník
mobil: 602 132 619
e-mail: schaff@cmsch.cz

Ing. Ladislav Vondrášek
– odborný pracovník
tel.: 257 896 297
mobil: 602 707 141
e-mail: lada.vondr@cmsch.cz

Grafické zpracování:
www.773grafik.cz

Tisk:
Tiskárna WENDY s. r. o., Mělník
E-mail: tiskarna@wendy.cz

*Vážení chovatelé a příznivci
holštýnského plemene,
sucho je všude kolem nás. Farmáři
napříč Evropou čelí extrémním
klimatickým podmínkám
a předpověď pro nadcházející týden
není příliš příznivá. Takto je uveden
materiál zpracovaný organizací
COPA a Cogeca, která shromáždila
zprávy z členských zemí Unie.
Německo udává, že extrémní
počasí snižuje dodávky mléka,
cena krmiv roste. Pokud nepřijdou
významné srážky, bude sklizeno
méně kukuřice než v loňském,
nepříliš dobrém roce. Polsko hlásí sucho v 15 ze 16 vojvodství a očekává negativní
dopady do produkce krmiv a dodávek mléka. S podobnými podmínkami zápasí
i naši chovatelé. Snížená produkce u našich sousedů by měla přispět k udržení
stávající ceny mléka v našem regionu. Srážky v posledních dnech i předpověď na
nadcházející období dávají naději pro sklizeň kukuřice. Věřme, že letošní výsledná
bilance bude pro chovatele příznivá.*

OBSAH

4 NÁRODNÍ ŠAMPIONÁT BRNO 2019

12 Chovatelský den v Kralovicích

18 Chovatelský den v Nezvěsticích již posedmé

Harmonizace, sladění pohledu rozhodčích probíhá na setkáních (workshopech) rozhodčích pořádaných EHRC (Evropskou holštýnskou a redholštýnskou konfederací) obvykle jednou za dva roky. Z každé země se mohou jednoho setkání účastnit tři rozhodčí. Jejich hodnocení (pořadí zvířat) je porovnáno s hodnocením tří hlavních rozhodčích (master judges), kterými jsou zkušení rozhodčí s dlouholetou mezinárodní zkušeností a jsou schváleni výborem konfederace. Pro kvalifikaci na Panel je požadována minimálně 75 % shoda s hodnocením hlavních rozhodčích pomocí statistického výpočtu korelace. Dále je posuzována práce rozhodčího v kruhu a věcnost, přesnost a výstižnost komentování umístěných zvířat anglicky. Úspěšné absolvování alespoň dvou těchto setkání v průběhu šesti let je podmínkou k zařazení na Panel evropských rozhodčích. Na harmonizačním setkání v polovině července v Irsku splnil, jako první český rozhodčí, tato náročná kritéria Ing. Zdeněk Schaffelhofer, pracovník našeho svazu a byl zařazen na Panel evropských rozhodčích. Na panelu figuruje cca 40 rozhodčích z 12ti evropských zemí, kteří se mohou právem pyšnit označením „mezinárodní rozhodčí holštýnského plemene“. Chtěl bych Zdeňkovi poblahopřát k tomuto úspěchu v jeho profesní kariéře. Jak vyplývá z jeho certifikátu má platnost

do roku 2025. Pro udržení na Panelu musí Zdeněk nejpozději v roce 2025 znova úspěšně absolvovat harmonizační workshop.

Máme za sebou letošní Národní výstavu hospodářských zvířat v Brně, jejíž součástí byl Holštýnský šampionát. Proběhlo několik regionálních výstav a přehlídka potomstva po býcích. V tomto čísle jsou reportáže z těchto chovatelských akcí. Další regionální výstavy proběhnou v září.

Přeji všem chovatelům příznivé nadcházející období a těším se na setkání na některé z chovatelských akcí.

Jiří Motyčka

- 20** Jarní přehlídka dcer v podnicích Mléčná farma Lubina spol. s r. o. a VFU BRNO ŠZP Nový Jičín

- 23** MASSEY ohlédnutí za úspěšnou kariérou

- 24** Zůstali špičkoví býci špičkovými i po prověření?

- 27** Acidóza bachoru aneb jak to pozná zootechnik

- 30** Aby naše Holštýnky nebyly příliš velké

- 31** Přehlídka plemenných býků ISB Hradištko pod Medníkem

NÁRODNÍ ŠAMPIONÁT

Brno 2019

Po vydařeném šampionátu holštýnského skotu v Lysé nad Labem v říjnu roku 2018 nás v poměrně rychlém sledu čekaly další dvě významné události, Evropský holštýnský šampionát v Libramontu 13. dubna a přesně o měsíc později brněnská Národní výstava hospodářských zvířat, do jejíhož programu patří i český holštýnský šampionát. Samozřejmě návaznost těchto akcí kladla větší nároky na všechny a ne vše bylo takové, jaké bychom si přáli. Na druhou stranu je Brno obrovskou výstavou pro všechna plemena a pro organizátory z BVV, ČMSCH, a.s. a firmy CBS – Czech Breeding Services, s.r.o. nebylo jednoduché zabezpečit veškeré specifické požadavky jednotlivých Svazů. Navíc my jsme měli čerstvou možnost porovnávat s monstrózním Evropským šampionátem.

Národní výstava hospodářských zvířat v krásných pavilonech brněnského výstaviště se tentokrát uskutečnila v novém formátu neděle – středa s tím, že šampionáty dojených plemen byly rozděleny po

dnech – v neděli soutěžily krávy plemene Jersey, v pondělí byl holštýnský národní šampionát, v úterý Čestr a Brown Swiss, ve středu Normandský skot, masný skot měl své předvadiště, kde jednotlivé soutěžní přehlídky probíhaly průběžně po celou dobu výstavy.

Návoz zvířat byl naplánován na sobotní odpoledne, díky postupnému přijízdění kamionů se vše vcelku bez problémů zvládlo. Neděle byla dnem příprav holštýnských krav, probíhající šampionát Jersey jsme sledovali se zájmem, překvapením byla slušně zaplněná tribuna, takže nedělní termín se z hlediska laické veřejnosti určitě osvědčil. Velké ovace si tak užili také mladí vodiči s telaty, kterých se v aréně sešlo 15, z toho 7 s holštýnskými telaty (nejmladší 5-ti letá Apolenka Skalová s jalovičkou z farmy Hole, jalovičky z Chorušic vedli sourozenci Bety a Venda Gažíkovi, Lucka Viedemannová a Anička Procházková s holštýnkami z Lán, Štěpán Vrabec přivedl RED jalovičku z Radostína a obhájkyně vítězství z Lysé

CHORUSIC DREAMS LUCILLE 7

SLEKTA ALENKA

Karolína Cihlářová z rodinné farmy v Milošovicích). Jejich soutěžní zápolení rozhodoval náš nejvytízenější rozhodčí Rostá Škrabal a stejně jako v Lysé vybral za nejlepší vodičku Karolínu Cihlářovou (8 let), ocenil především její souznění s jalovičkou Kamilou a také spolupráci s rozhodčím. Na druhém místě se umístila 11letá Lucka Viedemannová s holštýnskou jalovičkou Victorii z ČZU v Lánech a na třetím Tonda Hrdlička (7 let) s jalovičkou plemene Jersey z 1. Zem. a.s. Chorušice. Všechny děti byly kromě aplausu odměněny medailemi a dárkovými balíčky, nejlepší vodiči obdrželi poháry. Byli bychom rádi, kdyby se do tohoto klání zapojovalo čím dál více chovatelů se svými ratolestmi. V neděli navečer také dorazil rozhodčí Martin Biederbick, německý chovatel RED holštýnských krav, kterého jsme pozvali na poslední chvíli po

odreknutí původně nominovaného sudího ze Švýcarska. Čekalo na něj 8 jalovic a 59 krav, tři kola prvotelek, dvě kola krav na 2. laktaci a jedno kolo starších krav.

Do Brna s holštýnskými zvířaty dorazilo 22 chovatelů z 8 krajů, kromě novoveselské Mirky se zúčastnily všechny reprezentantky z nedávného Evropského šampionátu a potvrdily, že v Belgii nebyly náhodou. K tomu ale později. Do soutěžního kruhu jako první vstoupili opět mladí vodiči s telaty, tentokrát už nesoutěžili, ale v klidu si vychutnávali okolní atmosféru. Poté už do kruhu přivedli vodiči nejméně početnou skupinu sedmi jalovic, mezi vodiči se neztratil ani Štěpán Vrabec, kteří si po soutěži mladých vodičů s radostínskou Averou vyzkoušeli i přímou účast v soutěži jalovic. Jalovice byly ve věku 9 – 17 měsíců, rozhodčí nakonec

CIHLAR APOLKA

za vítězku vybral kapacitní a pevnou jalovici ALENKU ze Selektky Pacov, a.s., dceru českého býka NEO-657 Agras Ultimus, narozenou 9.3.2018. Na druhé příčce se umístila o 14 dní mladší TRNKA z Rolničky Lipanovice před třetí, nejmladší jalovičkou (narozena 27.7.2018) AVEROU, již zmiňovanou RED holštýnkou ze ZERASU Radostín.

Prvotek dorazilo do Brna 26., ze třech kvalifikačních kol postoupila do finále šestice nejlepších, reprezentantky z Krásné Hory, Lán, Ostřetína, Farmy Mirin a z rodinných farem v Milošovicích a Lipanovicích se ve finálovém kole utkaly o titul nejlepší mladé krávy a asi by bylo velkým překvapením, kdyby se vítězkou nestala krásnohorská DEMI (o: NEO-441 Deman). Už v Libramontu se prezentovala skvěle a během posledního měsíce ji Standa Kulanda ještě „vyladil“, perfektní tělesná kapacita, stavba, výborná chodivost i předvedení v kruhu a především bezchybné vemeno ji pasovalo do role favoritky a ani rozhodčí nezaváhal, když šel vybrat národní šampionku prvotek. Na druhém a třetím místě se umístily typová redka APOLKA z chovu Radka Cihláře v Milošovicích a kapacitní WENDY 28., prvotekla ze známé rodiny výstavních krav ZS Ostřetín. Podobně početná byla i skupina krav na 2. laktaci, 21 krav se rozdělilo do 2 soutěžních kol. Tady byla situace vyrovnanější, v Brně se sešla velmi silná konkurence. Martin Biederbick nakonec do finále poslal obě naše druhotelky z Belgie, LUCILLE z Chorušic a MIU G z Radostína, k nim dovybral Redku ALLEGRU ze Staňkova a nedávno otelenou téměř bílou krávu CAMÉLII z Novoveselska.

Els Korsten

KRA-HO DEMI

Finále bylo napínavé, nakonec pro Chorusic Dreams LUCILLE 7 (NXB-109 Golden Dreams) rozhodla mimořádná tělesná kapacita a mléčný charakter, a protože se choroušickým podařilo správně načasovat vemeno, mohli po finále krav na 2. laktaci začít slavit. Velkou konkurentkou jí byla především harmonická kráva s perfektní stavbou těla CAMÉLIE ze ZDV Novoveselsko, která nakonec skončila druhá před ALLEGROU z Agro Staňkov, a.s.

Velmi očekávanou kategorií bývá na výstavách vždy skupina starších krav a i v Brně se v této kategorii sešly vynikající představitelky holštýnského plemene. Celkem se v kole objevilo 12 krav na 3., 4. a 5. laktaci. Judge si předvybral pětici krav, z nichž nakonec vybíral šampionku a opět se trefil do evropského výběru, nejlepší starší kravou se stala Podebrady DÁŠA (NEO-332 Abundance), která tak doplnila svoji síří slávy – byla vítězkou prvotek z Brna 2017 i druhotelek z Lysé 2018. Zajímavostí je určitě i to, že v kole porazila svou matku BRIGITU na 5. laktaci a mezi prvotelkami v Brně soutěžila i její dcera ZORA. DÁŠA rozhodčího zaujala fantastickou tělesnou stavbou a kapacitou, perfektními končetinami a velmi dobře utvářeným vemenem. Druhá skončila další ze staňkovských krav SUMMER, kráva s perfektním mléčným charakterem a výborně utvářeným vemenem a na třetím místě skončila dcera býka Attwood z Krásné Hory ANGELINA, které jen těsně unikla účast v Belgii, kráva s nádherně utvářeným žebrem, krásnou texturou a upnutím vemeně. I další finalistky, OLÍVIE z Meclovské zemědělské a.s. a BONY z farmy Radka Cihláře si s nejlepší trojicí nezadaly a k „medailím“ neměly daleko.

Před absolutním finále nás ještě, jak už je v Brně tradicí, čekalo vložené finále RED holštýnských krav onejlepší červenou holštýnu napříč kategoriemi. Letos se brněnské přehlídky zúčastnila 1 jalovice a 5 krav RED holštýnského plemene. Boj o vítězství se postupně zúžil na prvoteku APOLKU a druhotelku ALLEGROU,

PODEBRADY DASA

po delším váhání nakonec judge upřednostnil mládí a vítězná trofej tak putuje do Milošovic na farmu Radka Cihláře. Pak již do předvadítě vstoupila novoveselská ZLATKA, dcera býka NXA-459 Garrisona, která za život nadojila více než 100000 kg mléka. Neuvěřitelná bilance krav ze ZDV Novoveselsko, kde magickou hranici celoživotní užitkovosti překročilo více než 50 krav, je zásluhou party zootechniků kolem jednatele firmy Mirká Koukala a patří jim velké poděkování, že si pravidelně dávají práci s přípravou některé z těchto svých krav na ukázku při národním šampionátu. Po předání plakety stotisícovce do kruhu vešlo 6 účastnic finále a všichni netrpělivě očekávali, která z krav převezme titul šampionky od sloupnické FATIMY. Všechny krávy byly perfektně připravené, velmi dobře se v kruhu předváděly a rozhodčího nečekalo jednoduché rozhodnutí. Nejdříve musel vybrat krávu s nejlepším vemenem, tady měl evidentně jasno a cena putovala do Krásné Hory nad Vltavou, pevně upnuté vmeno prvotelky DEMI s výrazným závěsným vazem a texturou, ideálním rozmístěním struků nemělo na šampionátu konkurenci. V souboji o nejlepšího vodiče se nakonec prosadily vodičky, judge vybral Kateřinu Podzemnou ze SZVŠ v Lanškrouně, odborná komise Jaroslavu Janskou z Agro Staňkov, a.s., obě zhodnotily svoje zkušenosti, Jarka z mnoha výstav, kterých se zúčastnila, Katrin především z belgické školy mladých chovatelů v Battice. A pak už nás čekalo velké finále a to znamenalo velkou radost pro Školní statek a SOŠ zemědělskou v Poděbradech, kdy dnes už legendární kráva DÁŠA doplnila své trofeje z našich výstav tou nejcennější, stala se zaslouženě Grand šampionkou národní výstavy v Brně a následující rok a půl se bude pyšnit titulem nejkrásnější holštýnské krávy v ČR. Martin Biederick na ní ocenil fantastickou tělesnou stavbu, výborné končetiny a celkovou harmonii a kvalitu těla. O titulu vícešampionky váhal daleko více, ale nakonec tělesná kapacita rozhodla pro druhotelku LUCILLE 7 z 1. zem. a.s. Chorušice.

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

NÁRODNÍHO HOLŠTÝNSKÉHO ŠAMPIONÁTU – BRNO 2019

JALOVICE		
1	2	3
724188-961 SELEKTA ALENKA (NEO-657 ULTIMUS) SELEKTA PACOV, A.S.	758842-931 ROLNICKA TRNKA (NXB-307 DOUGLAS)	742026-961 ZERAS AVERA RED (RED-635 AVIATOR) ZF ROLNIČKA LIPANOVICE

PRVOTELKY		
1	2	3
444589-921 KRA-HO DEMI (NEO-441 DEMAN) ZD KRÁSNÁ HORA N.VLT., A.S.	461879-921 CIHLAR APOLKA (RED-656 APOLL P) ING. R. CIHLÁŘ, MILOŠOVICE	402055-953 OSTRETIN WENDY 28 (NEO-498 RUBICON) ZS OSTRETÍN, A.S.

KRÁVY NA 2. LAKTACI		
1	2	3
433930-921 CHORUSIC DREAMS LUCILLE 7 (NXB-109 DREAMS) 1. ZEM. A.S. CHORUŠICE	613217-961 N-V CAMÉLIE (NXB-251 MONTEREY) ZDV NOVOVESELSKO, DRUŽ.	477117-932 STANKOV ALLEGRA (RED-625 ALCHEMIST) AGRO STAŇKOV, A.S.

STARŠÍ KRÁVY		
1	2	3
384989-921 PODEBRADY DÁŠA (NEO-332 ABUNDANCE) 3. LAKTACE ŠS STŘČ. KR. PODĚBRADY	407942-932 STANKOV SUMMER (NEO-222 SUNFLOWER) 4. LAKTACE AGRO STAŇKOV, A.S.	394584-921 KRA-HO ANGELINA (NXB-033 G W ATTWOOD) 3. LAKTACE ZD KRÁSNÁ HORA N. VLT., A.S.

© www.gabi-foto.cz

NÁRODNÍ ŠAMPIONKA		
384989-921 PODEBRADY DÁŠA (NEO-332 ABUNDANCE)	3. LAKTACE - ŠS STŘEDOČES. KR. PODĚBRADY	

REZERVNÍ ŠAMPIONKA		
433930-921 CHORUSIC DREAMS LUCILLE 7 (NXB-109 DREAMS)	2. LAKT. - 1. ZEM. A.S. CHORUŠICE	

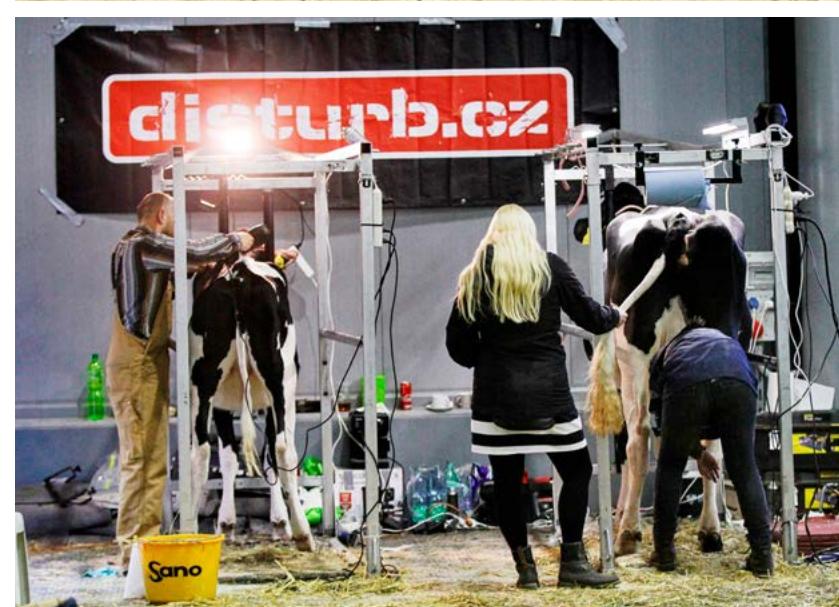
KRÁVA S NEJLEPŠÍM VEMENEM		
444589-921 KRA-HO DEMI (NEO-441 DEMAN)	1. LAKT. - ZD KRÁSNÁ HORA N. VLT., A.S.	

NEJLEPŠÍ RED KRÁVA		
461879-921 CIHLAR APOLKA (RED-656 APOLL P)	1. LAKT. - ING. RADEK CIHLÁŘ, MILOŠOVICE	

NEJLEPŠÍ VODIČI		
JAROSLAVA JANSKÁ, AGRO STAŇKOV, A.S.	KATEŘINA PODZEMNÁ, STŘ. ŠKOLA ZEM. A. VET. LANŠKROUN	

PŘEHLEDKA KRAV S VYSOKOU CELOŽIVOTNÍ UŽITKOVOSTÍ		
369861-961 N-V ZLATKA (NXA-459 GARRISON)	ZDV NOVOVESELSKO, DRUŽSTVO - 101.775 KG	

SOUTĚŽ MLADÝCH VODIČŮ		
1	2	3
KAROLÍNA CIHLÁŘOVÁ ING. RADEK CIHLÁŘ, MILOŠOVICE	LUCKA VIEDEMANNOVÁ ČZU ŠZP LÁNY, FARMA RUDA	TONDA HRDLÍČKA 1. ZEMĚDĚLSKÁ A.S. CHORUŠICE

Předávání cen se kromě našeho Svazu ujaly firmy, které se podílely na naší účasti v Libramontu, ceny absolutním šampionkám tak předávali zástupci našich zlatých partnerů - Mikrop Čebín a.s. a FIDES Agro s.r.o. a tradičně putovní pohár a šek šampionce předali zástupci ČMSCH, a.s.

Pozitivních zážitků bylo hodně, výstavní hala v Brně skýtá možnost umístit zde obrovskou kolekci všech plemen skotu, pro návštěvníky určitě skvělá a názorná podívaná, pro děti, účastníci se soutěží v rámci projektu „Zeměděství žije“, perfektní možnost vyzkoušet si své znalosti a získat nové informace o chovu skotu. Ale bohužel se objevují i věci, které svojí kvalitou za celkovou koncepcí výstavy zaostávají. V Brně se poměrně výrazně ukázalo, jak je důležitá práce zvukařů a jejich cit pro detaily. Některá vyhlášení a finále mohly mít daleko lepší atmosféru, bohužel reakce zvukaře na dění

v ringu byla téměř nulová, zvukové a světelné efekty se nedaly s Lysou srovnat. Také problém s dojením v době časování vemen je z hlediska chovatele, který má zájem svou krávu ideálně připravit, zásadní. Je škoda, že tito subdodavatelé tentokrát svou práci neodvedli nejlépe, ale je to i ponaučení pro příště. Naopak je třeba tentokrát ocenit systém dopravy zvířat, který byl v minulých letech často terčem kritiky. Samozřejmě si velký dík zaslouží všichni chovatelé, vodiči, studenti středních zemědělských škol, fitéři i ostatní, kteří se zasloužili o přípravu a předvedení krav. Budeme se těšit na příští šampionát, který proběhne ve druhé polovině roku 2020 na výstavišti v Lysé nad Labem.

Ing. Ladislav Vondrášek, SCHS ČR
Foto: Gabriela Pilařová, Els Korsten

CHOVATELSKÝ DEN V KRALOVICÍCH

Kralovická výstava také letos nabídla početným návštěvníkům pestrý zemědělský program. Mnohá políčka s jednotlivými plodinami a množství zemědělské mechanizace výtečně doplňovala hospodářská zvířata. V obřím stanu, který nám již potřetí zabezpečil ochranu, tentokrát před sluncem a horkem, se nejprve prezentovala prasata. Hlavní část dne však zabezpečily české straky v režii CH Impuls a hlavně naše parketa – holštýnská show. Celý program poté završily poutavé ukázky koní.

Holštýnskou show otevřaly děti a junioři

Zejména holštýnskou přehlídku se snažíme posouvat stále vpřed a odměnou nám je narůstající počet vystavovatelů a zájem publika. Letos jsme se zaměřili na zlepšení úrovně předvádění. Týden před výstavou jsme pro zájemce uspořádali praktické školení vodičů ve spolupráci se Svazem chovatelů holštýnského skotu. Na účastnících byl při výstavě vidět velký posun a celá přehlídky byla velice klidná a důstojná.

Dalším posunem bylo angažování zkušeného a světově uznávaného judge Massima Capry (ANAFIJ, Itálie), který svojí precizností a profesionálitou dokázal všechny přesvědčit a zaujmout.

Třetím posunem bylo rozšíření stále populárnější kategorie „děti a telátka“ o další věkovou skupinu „junioři ajalovičky“ pro dětské vodiče starší deseti let. K tomuto kroku jsme přistoupili proto, abychom udrželi zájem odrůstajících dětí a nedemotivovali je tím, že budou poměrováni s významně mladšími dětskými vodiči. Junioři by se tak měli postupně připravovat na předvádění dospělých zvířat v budoucnu.

Celkově se soutěže holštýnek zúčastnilo 54 krav ze šestnácti farem, což je číslo dosud rekordní.

Mezi dětmi a juniory vítězili ti, kteří se předvádění venují více, a to nejen těsně před výstavou. Jejich nadšení je nakažlivé a těší nás, když se již pár dnů po výstavě ptají, kdy bude další, a rozesmutný je, že to nebude brzy. Ti neumístění byli výborní také a já doufám, že je akce motivuje k sebe-zdokonalování a příště budou bojovat o vavříny znovu!

Soutěž prvotek

V soutěži prvotek dominovala fantastická **Mirin Koba 1 ET**, kterou chovatelé přivezli až ze vzdáleného Lanškrouna. Tato kráva je dcerou světoznámé plemenice Koba EX95 z Bons Holsteins, která je nominantkou „Global cow 2018“. Za dovoz embryí této úžasné krávy je třeba poděkovat Ingrid Štěpánové a Jaromíru Vlčkovi. Je to, dle mého názoru, nejvýraznější počin v introdukci výstavních genů do České republiky, který se díky všeobecnému přístupu šíří i po dalších farmách, které se výstavnictvím zaobírají. Vždyť například neteř této šampionky Chorusic Solomon Koba 1 ET je 2. nejlepší nagenomovanou plemenicí v Evropě pro typ s PTAT 4,18!

Druhé místo získala také úžasná dcera Doormana **Dona** z Farmy Karla Stříbrného z Radimi. Třetí místo poté opanovali dlouholetí a velmi úspěšní vystavovatelé z Alimexu Nezvěstice a.s. s krávou **Oxana** po býkovi Meridian.

Soutěž druhotelek a na závěr soutěž zasloužilých starších krav

Výborně zastoupenou soutěž krav na 2. laktaci ovládla **Chorusic Goldsun Akashi 3** před ostřílenou **Chorusic**

Dreams Lucille 7, která je úřadující česká vicešampionka a reprezentovala naši republiku i na Evropské výstavě v Libramontu.

Třetí místo obsadila **Tracey** z Farmy Hole, která se v posledních letech po odmlce vrátila do výstavních kolbišť. Kvalitu svých krav předvedli i v kategorii starších krav, kde nejstarší účastnice **Běla** pocházející právě z této farmy zvítězila díky své ohromné kapacitě, kvalitě končetin a perfektnímu přednímu upnutí vemene. Za sebou pak nechala též krásné krávy **Chorusic Batida de Coco** z 1. zemědělské a.s. Chorušice a **Meclov Olivie** z Meclovské zemědělské a.s.

Finále ovládla

1. zemědělská a.s. Chorušice

V úplném finále už byly opravdu fantastické krávy a dle slov Massima Capry to byly všechno krávy jeho srdce, které miluje. Kompletní hlavní vavřiny si však získali chovatelé z 1. zemědělské a.s. Chorušice: **šampionkou a krávou s nejlepším vemenem** se při fantastickém potlesku publika stala neteř loňské vítězky Chorusic Goldsun Akashi 3 před stájovou kolegyní **vicešampionkou Chorusic Dreams Lucille 7**. Nejlepším vodičem byl vyhlášen zootechnik z téhož

podniku **Milan Mikšovský**. Vítězům gratulujeme a příště věřím, že příště jim konkurence obhajobu titulu neusnadní.

Zajímavý považuji pohled do rodokmenů umístěných zvířat. Všechny to jsou dcery světově uznávaných výstavních plemeníků. Kromě jediné všechny mají v rodokmenu nejdále ve třetí generaci fantastického býka Goldwyn. U pěti z nich figuruje v pozici otce býk původem z Itálie.

Poděkování patří všem zúčastněným. Děkujeme všem zúčastněným chovatelům, fitérům, zaměstnancům, studentům i divákům a sponzorům za perfektní akci a těším se zase za rok na Hadačce při dvacátém ročníku výstavy Kralovice 2020.

Ing. Petr Zajíček, Inplem s.r.o.

Foto: Ing. Jana Brodská,
Gabriela Pilařová

VÝSLEDKOVÁ LISTINA - KRALOVICKÁ ZEMĚDĚLSKÁ VÝSTAVA NA HADAČCE 2019

JUDGE: MASSIMO CAPRA (IT)

		kat. č.	vodič	věk vodiče	z podniku
Děti s telátky	1	57	Tonda Hrdlička	7	1. zemědělská a.s. Chorušice
	2	58	Lucka Hušvárová	9	Farma Hole
	3	56	Lojza Hrdlička	5	1. zemědělská a.s. Chorušice
Junoři s Jalovičkami	1	63	Anička Novotná	11	ČZU ŠZP Lány, Ruda
	2	64	Lucka Viedemannová	11	ČZU ŠZP Lány, Ruda
	3	122	Vašek Gažík	11	ZOS Šestajovice a.s.
	kat. č.	účetní č.	vodič	původ	z podniku
Prvotelky	1	77	490 631 932 MIRIN KOBA 1 ET	Atwood x Jasper	Farma Mirin
	2	73	353 182 952 DONA	Doorman x Chelios	Karel Stříbrný s.r.o.
	3	65	518 316 932 OXANA	Meridian x Goldsun	Alimex Nezvěstice a.s.
	kat. č.	účetní č.	vodič	původ	z podniku
Druhotelky	1	97	401 555 921 CHORUSIC GOLDSUN AKASHI 3	Goldsun x Dunaro	1. zemědělská a.s. Chorušice
	2	89	433 930 921 CHORUSIC DREAMS LUCILLE 7	Dreams x Expolde	1. zemědělská a.s. Chorušice
	3	87	437 494 921 TRACEY	Dreams x Juncttion	Farma Hole
	kat. č.	účetní č.	vodič	původ	z podniku
Starší krávy	1	105	341 696 921 BĚLA	Artes x Hebiemor	Farma Hole
	2	99	401 525 921 CHORUSIC DREAMS BATIDA DE COCO	Dreams x Windbrook	1. zemědělská a.s. Chorušice
	3	100	447 220 932 MECLOV OLIVIE	Bookem x Goldwyn	Meclovská zemědělská a.s.
	kat. č.	účetní č.	vodič	původ	z podniku
Šampionka	1	97	401 555 921 CHORUSIC GOLDSUN AKASHI 3	Goldsun x Dunaro	1. zemědělská a.s. Chorušice
Vicešampionka	2	89	433 930 921 CHORUSIC DREAMS LUCILLE 7	Dreams x Expolde	1. zemědělská a.s. Chorušice
Nejlepší vmeno	3	97	401 555 921 CHORUSIC GOLDSUN AKASHI 3	Goldsun x Dunaro	1. zemědělská a.s. Chorušice
Nejlepší vodič			Milan Mikšovský		1. zemědělská a.s. Chorušice

17. CHOVATELSKÝ DEN ve ZDISLAVICÍCH

PRVOTELEKY

1. **697536-961**
(MONTROSS NEO-547)
AGRODAM HOŘEPNÍK S.R.O.
2. **461879-921**
CIHLAR APOLKA
(APOLL RED-656)
ING. RADEK CIHLÁŘ,
MILOŠOVICE
3. **724034-961**
SELEKTA GRÁCIE
(MOGUL NEO-282)
SELEKTA PACOV, a.s.

STARŠÍ KRÁVY

1. **427175-921**
2. LAKT. (FACEBOOK NEO-201)
ZD ČECHTICE
2. **611812-961**
3. LAKT. ZELIV RŮŽENKA
(SUDAN NXA-931)
ZD VYSOČINA ŽELIV
3. **666740-961**
2. LAKT. SELEKTA DIANA
(MODESTO NEO-448)
SELEKTA PACOV, a.s.

KRÁVA S NEJLEPŠÍM VEMENEM H

427175-921
(FACEBOOK NEO-201)
ZD ČECHTICE

ŠAMPIONKA VÝSTAVY

427175-921
(FACEBOOK NEO-201)
ZD ČECHTICE

NEJLEPŠÍ VODIČ

JAN DIVIŠ
SELEKTA PACOV, a.s.

Ve čtvrtek 20. června uspořádala firma CRV Czech Republic spolu s VOD Zdislavice již 17. ročník chovatelského dne v areálu pořádajícího družstva. Holštýnské přehlídky se zúčastnilo 18 krav z 8 zemědělských podniků, kromě VOD Zdislavice dorazili chovatelé z nedalekého ZD Čechtice, dále z Agrodamu Hořepník s.r.o., Agropodniku Košetice a.s., Seleky Pacov a.s., ZD Vysočina Želiv, Ing. Radek Cihlář z Milošovic a nově FADOM s.r.o. Ze soutěžního klání prvotek vyšla vítězně kapacitní CZ697536-961 z Agrodamu Hořepník, s.r.o., na druhém

místě se umístila Redka Apolka z farmy Radka Cihláře a na třetím Grácie ze Seleky Pacov. Ze dvou kol starších krav vybral tradiční rozhodčí Rostá Škrabal do finále šestici nejlepších. Vcelku nebyl problém stanovit dvojici nejlepších, druhotelka CZ427175-921 z Čechtic vynikala harmonií těla, skvělou stavbou, výborně utvářenou zádí, mělkým a pevně upnutým vemenem, Růženka z Vysočiny Želiv je hluboká a pevná kráva na 3. laktaci s kapacitním vemenem a výbornými končetinami, jen bylo otázkou, kterou z nich Rostá upřednostní.

Třetí místo mezi staršími obsadila pacovská Diana, kterou vedl nejlepší vodič přehlídky Jan Diviš. Souboj dvojice nejlepších nebyl nakonec tak dramatický a vítěznou starší kravou se stala Facebookova dcera ze ZD Čechtice. Tato kráva se následně stala i krávou s nejlepším vemenem a nakonec zaslouženě šampionkou zdislavského chovatelského dne. Putovní klobouk za šampionku výstavy tak po letech putuje do Čechtic a symbolicky tak doprovodil na poslední cestě jednoho ze strůjců čechtických úspěchů Láďu Havlíka, který nás bohužel na konci loňského roku nečekaně opustil.

Ing. Ladislav Vondrášek, SCHHS ČR
Foto: Gabriela Pilařová

KRÁVY A OŠETŘOVATELÉ Z ČÍČOVA S JANEM MACHÁČKEM (INPLEM)
Alimex Chovatelský den 2019

Chovatelský den v Nezvěsticích již posedmé

Tradičně v polovině června proběhl Chovatelský den Alimexu Nezvěstice a.s. v Žákavé. Zootechnici a chovatelé opět vzorně připravili 16 krav a 6 jaloviček k předvedení v kolbišti. Role judge se ve své premiéře ujal Milan Mikšovský, vítěz Evropské soutěže mladých bonitérů z roku 2018.

Svého úkolu se zhostil výborně a v horkém letním dni vybral za šampionku prvotelku 518423 - 932 Boženku po býkovi Bookem ze Žákavé, vicešampionkou se pod jeho taktovkou stala 450132 - 932 Samanta po býkovi Sequoia z Číčova.

Krávou s nejlepším vemenem toho dne se stala 518408 - 932 Nasta po býkovi Day.

Nejlepším vodičem show byla určena zootechnička z Číčova Martina Hamplová.

Všem, kdo se na této zdařilé akci podíleli srdečně gratuluji k výborné prezentaci chovu i plemenic a těšíme se na shledání při dalším ročníku.

Ing. Petr Zajíček, Inplem s.r.o.

KRÁVY A OŠETŘOVATELÉ ZE ŽÁKAVÉ S VODIČEM JOSEFEM ZAJÍČKEM (INPLEM)
Alimex Chovatelský den 2019

Přehlídka býků na ISB Homole

V pátek 24. května se na naší inseminační stanici v Homolích sešlo cirka 150 chovatelů a pracovníků plemenářských organizací. Návštěvníci v průběhu komentované přehlídky shlédli plemenné býky dojného i masných plemen. Odborný komentář k býkům plemene Holštýn a České strakaté poskytl Ing. Zdeněk Schaffelhofer, s býky masných plemen chovatele seznámila Martina Kopáčková.

Z holštýnských býků nejvíce zaujali býk NEO-540 ZELIV TOMAHAWK, který je již prověřený na dcerách a vyniká velmi dobrou produkcí při funkčním zevnějšku svých dcer a mladý genomický býk NXB-442 AGRAS ZADAR, jenž se stále drží ve špici topky mladých býků.

Přehlídka byla zpestřena malou soutěží v odhadu hmotnosti býků. Nejlepší „tipaři“ byli oceněni malým dárkem.

Ve velmi příjemném teplém počasí pokračovala přehlídka neformální diskusí chovatelů s pracovníky plemenářské služby a se zástupci firmy NTG AGRI, která zajišťuje výživu na naší ISB.

Výsledky tipovací soutěže

Býk	hmotnost kg	odhad kg	tipující
OCANIA (ČESTR)	1214	1211	Pavel Beran
ZADAR (holštýn)	844	845	p. Cuhra
DELON (piemontese)	841	840	pí Kortyšová

Myslím, že všichni zúčastnění byli s přehlídkou spokojeni a tak se můžeme těšit za rok na shledanou.

Ing. Zdeněk Schaffelhofer st., Jihočeský Chovatel a.s.

Jarní přehlídka dcer

v podnicích Mléčná farma Lubina spol. s r. o.
a VFU BRNO ŠZP Nový Jičín

Předpověď počasí sice vypadala dosti aprílově, ale nakonec se vyčasilo a v den přehlídky, ve středu 17. dubna, dokonce i vysvitlo sluníčko. Více jak 50 chovatelů a příznivců Holštýnského skotu tak mohlo nerušeně sledovat přehlídku dcer po býcích SUPER C NXB-294, MODESTO NEO-448, ROBBEN NEO-531, ROMAN NEO-532 a CLOUDY NMXB-088.

Přehlídka dcer byla spojena s prohlídkou farem, prezentací novinek CBS-Genetics a přednáškou Ing. Antonína Lopatáře z firmy Milkprogres na téma „Jak přežít tepelný stres.“

Ráno nás v Mléčné farmě Lubina spol. s.r.o. přivítal jednatel společnosti Ing. Kristán Roik. Sdělil nám základní údaje o podniku a seznámil nás s plány do budoucna. Firma vznikla v roce 1993 privatizací původního JZD „Družba“. Od počátku byla zaměřená na výrobu

mléka. Dnes hospodaří celkem na cca 2300 ha půdy, z toho je 500 ha orné.

Chov skotu

Původní VKK byl postaven v roce 1976. Farma postupně prošla modernizací, kdy v roce 2004 byla zbudována nová paralelní dojírna 2 x 14, nová porodna v roce 2005, první plachtová stáj na 354 kusů v roce 2006 a druhá produkční stáj z purpanelu se 420 ustajovacími místy v roce 2013, systém odchovu telat byl modernizován v roce 2015. Původní stádo nížinného skotu bylo holštynizováno a postupně zvětšováno vlastním odchovem, nákupem z okolních chovů i opakovaným dovozem, na nynějších 900 ks krav. Telata jsou zde odchovávána do 5-ti měsíců věku a pak jejich odchov pokračuje kooperací, v rámci holdingu, ve společnosti MORAVAN a.s. až

do otelení, vracejí se už jako prvotelky zpět do Lubiny.

Vlastní Přehlídku začaly typicky bíle zbarvené čtyři dcery býka Modesto NEO-448 (Mogul x Robust), který je mezi chovateli velmi oblíben pro svou vynikající vlastní plodnost RPH 110, která se opírá o téměř 13 000 inseminací. Jeho dcery mají dobrá vemena, složky a dlouhověkost. Asi nejpěknější dcerkou Modesta byla kráva č. 311430-981, která nadojila za 305 dní 1. laktace 11270 kg mléka při složkách 3,98 %T a 3,25 %B. Její celkové hodnocení bylo G+83 a vemeno G+84.

Další čtverečí krav, které se nám předvedly, byly dcery býka SUPER C NXB-294 (Supershoot x Mogul). Taky tento býk má velmi dobrou vlastní březost RPH 110 která vychází z více jak 6000 inseminací. K jeho devizám rozhodně patří výborná produkce, pozitivní složky, střední rámce,

Aktuální užitkovost na farmě Lubina spol. s r. o.

Pořadí laktace	Počet	Kg mléka	% tuku	Kg tuku	% bílkovin	Kg bílkovin
1.	129	9356	3,81	357	33,31	310
2.	248	11 398	3,70	422	3,28	374
Σ	377	10699	3,73	400	3,29	352

Aktuální užitkovost na farmě VFU Brno ŠZP Nový Jičín

Pořadí laktace	Počet	Kg mléka	% tuku	Kg tuku	% bílkovin	Kg bílkovin
1.	202	8486	3,6	305	3,37	286
2.	254	10 024	3,62	363	3,30	331
Σ	456	9343	3,61	337	3,33	311

dobrá dlouhověkost a snadné porody.

Poslední skupinou byly 3 dcery býka Cloudy NXB-088 (Epic x Planet), který přenáší na své dcery dobrou produkci při solidních složkách, pěkná vemena a solidní dlouhověkost. Z této trojice se nejvíce líbila urostlá kravka na druhé laktaci č. 311401-981, která byla celkově hodnocena G+84 a vemeno rovněž G+84. Po přehlídce nás hlavní zootechnik farmy Ing. David Pustějovský provedl farmou a odpovídal na četné dotazy chovatelů.

Po kratším přejezdu, jsme se dostali do Kunína na stáj podniku VFU Brno ŠZP Nový Jičín. Školní zemědělský podnik vznikl k 1.1.1970 s cílem realizace pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti. V průběhu sedmdesátých let se půdní držba ustálila na 7 000 ha. Z počátku byla zemědělská výroba zajištována prostřednictvím devíti hospodářství: Nový Jičín-Žilina, Nový Jičín-

Bludovice, Šenov u Nového Jičína, Kunín, Suchdol nad Odrou, Bartošovice, Příbor, Štamberk a Ženklava. Koncem roku 1972 zaniklo hospodářství Suchdol nad Odrou převodem půdního fondu na tamní zemědělské družstvo. Školní zemědělský podnik vznikl jako příspěvková organizace s vlastním rozpočtem. V roce 1975 byla provedena reorganizace tak, že byly z osmi hospodářství vytvořeny čtyři výrobní závody. Počet středisek se posléze rozšířil o středisko Účelové honitby a středisko Účelové činnosti, zajišťující výuku studentů VŠV Brno. V roce 1983 se ŠZP stal uživatelem honitby o výměře 1888 ha k výukovým a výzkumným účelům. V roce 1985 byla vybudována na časti honitby mezi Kunínem a Suchdolem nad Odrou obora pro dančí zvěř o rozloze 245 ha. V roce 1985 se z výrobního závodu Příbor vyčlenilo Středisko ovocné

a okrasné školky. Po roce 1989 začaly organizační změny na ŠZP a následná postupná restrukturalizace podniku. V roce 1993 byl příkazem rektora k ŠZP Nový Jičín přičleněn Školní zemědělský podnik Nový Dvůr jako účelové výrobní závod Nový Dvůr. Od 1.1.1990 je ŠZP Nový Jičín pracovištěm VFU Brno, není tak již příspěvkovou organizací, ale je součástí univerzity. V roce 2006 byly učiněny v organizační struktuře významné změny, kdy se územní organizace zemědělské činnosti změnila na odvětvovou a tím se snížil počet provozních jednotek na 8 a správu podniku.

Od roku 2006 pokračuje postupná modernizace provozu: dojírna Kunín, stáje pro dojnice Kunín, nové zásobníky na kejdu, nový sklad na obilí. Modernizace stávajících provozů: porodna a výkrm prasat, rozsáhlé opravy v areálu Šenov

u Nového Jičína. Modernizací prochází též strojový park ŠZP. V současnosti podnik obhospodařuje cca 2 850 ha zemědělské půdy, z toho 2 365 ha orné půdy, trvalých travních porostů je 483 ha a ovocná školka 2 ha. Nosným programem zemědělské výroby je chov mléčného a masného skotu, chov prasat, odchov pernaté zvěře, produkce obilovin, olejin, tržních plodin a plodin pro zajištění krmivové základny. Podnik se dále zabývá i chovem koní.

Středisko rostlinné výroby je zaměřeno z převážné části na zabezpečení produkce krmiv pro živočišnou výrobu. Obiloviny jsou v osevní struktuře zastoupeny z téměř 50 %, přičemž převážnou část produkce tvoří krmné odrůdy pšenice ozimé a ječmene ozimého, doplněné ječmenem jarním. Na části ploch obilovin jsou pěstovány sladovnické odrůdy ječmenů, část ploch pšenice ozimé slouží k množení osiv. Mimo obiloviny jsou pěstovány na části ploch plodiny pro prodej (řepka olejka, mák, množení semenného jetele, množení semen jednoletých i víceletých trav).

Chov mléčného skotu

Na provozu Kunín chovají přes 1.050 ks dojnic holštýnského plemene. Narodená telata jsou do věku dvou měsíců v boudách, které zajišťují zdravý odchov. Jalovičky jsou na tomto provoze odchovávány do stáří 6. měsíců a poté jsou převáženy na provoz v Šenově u Nového Jičína. Býčky od věku 15 dnů stáří prodávají. Průměrná užitkovost v roce 2018 přesáhla 9.600 kg mléka na krávu za normovanou laktaci při

obsahu bílkovin 3,31 % a tučnosti 3,59 %. Zpracovatelem celé produkce mléka je Mlékárna Kunín. Denní dodávka mléka do mlékárny přesahuje 25.000 l mléka, tím se podnik řadí mezi největší dodavatele této mlékárny. Roční dodávka mléka již několik let přesahuje 9,5 mil. litrů mléka.

V roce 2006 byla postavena velkokapacitní stáj K 510 s kej dovou koncovkou, která je po skončení životnosti lehačích matrací v současnosti zastýlána separátem o sušině > jak 32 %. V rámci této investice byla vybudována i nová kruhová dojírna od firmy Fullwood s 32 dojicími místy, což představuje hodinovou výkonnost dojírny 200 podojených krav. Kvůli sloučení chovů Bartošovice a Kunín byla v listopadu roku 2016 postavena nová reprodukční stáj K 213 se stlaným provozem a šesti porodními kotci, která odpovídá nejmodernějším trendům v chovu dojnic. Na jaře roku 2018 byl stavebními úpravami přebudován původní kravín K400 v Šenově na novou odchovnu jalovic se stlaným provozem pro ustájení 418 ks jalovic ve věku od 6. do 17. měsíce, které mají k dispozici 462 ustájovacích míst.

Na farmě nás již očekával zootechnik Ing. Milan Boháč, který nás dovedl k první trojici předváděných dcer, které nezapřely svého otce Modesta. Ten jim dal do vínku velmi dobrý exteriér a typické zbarvení. Dále byly předvedeny tři dcerky býka Roman NEO - 532 (Jabir x Altaiota), který vyniká velmi dobrou vlastní plodností RPH 112 z více jak 3000 inseminací. Tento býk má velmi pěkné složky, pozitivní mléko, dobré nohy, pěknou dlouhověkost a snadné porody.

Z jeho dcer se chovatelům asi nejvíce líbila plášťově černá prvotelka 312882-981, která měla harmonickou stavbu těla, velmi dobré nohy a vemeno. Celkové hodnocení bylo na úrovni G+81, z toho vemeno rovněž G+81. Dále byla velmi pěkná dcerka 330567 - 981, která měla celkové hodnocení G+84 a vemeno dokonce VG85.

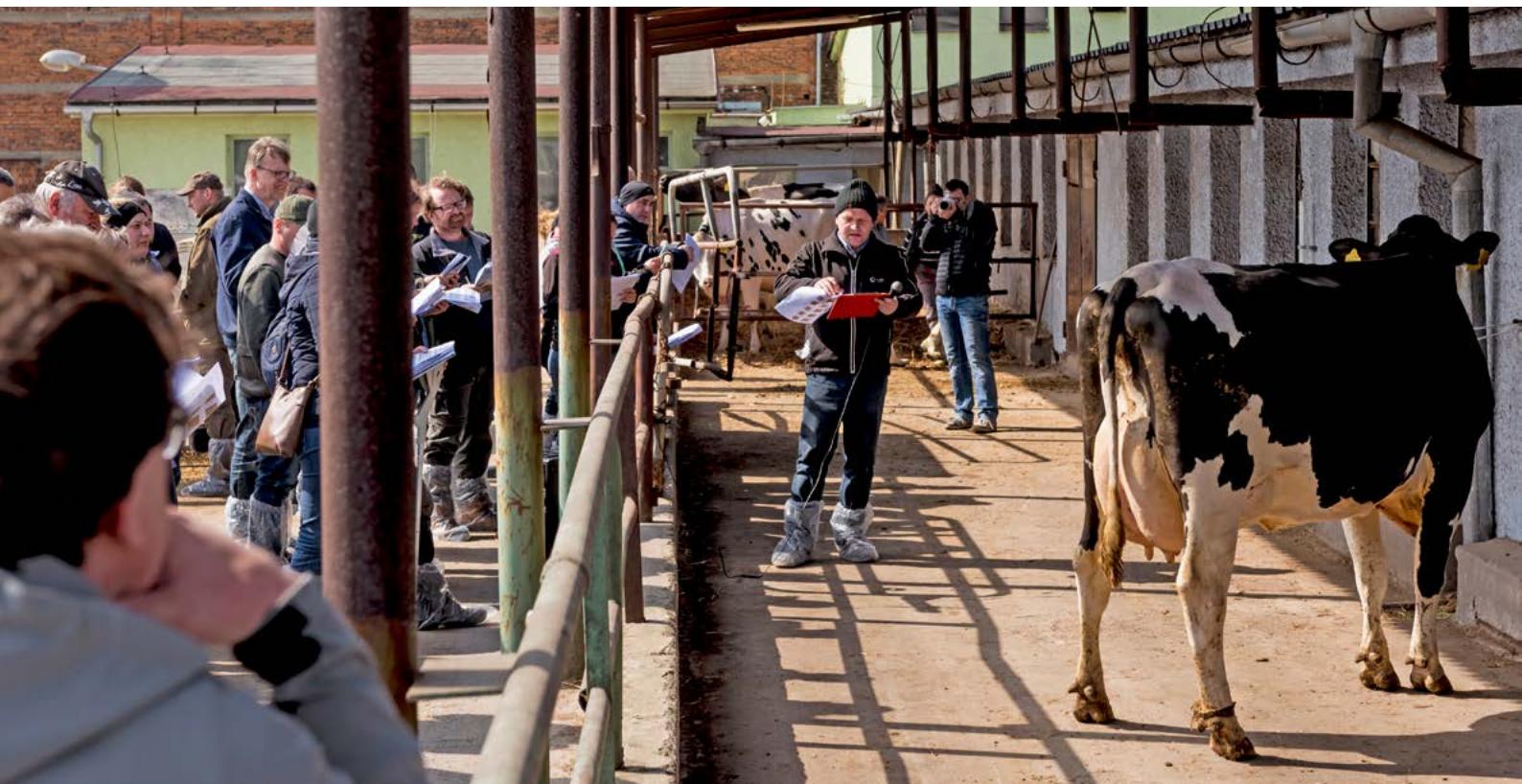
Dále jsme viděli 2 dcery outcrossového býka Robben NEO - 351 (Tango x Jeeves), který má velmi pěknou produkci, pozitivní složky, předává svým dcerám velmi pěkný exteriér a dobrou dlouhověkost. Jelikož má snadné porody, je ho možno využít na jalovice. Z jeho dcer byla nejhezčí kráva 330520 - 981, která měla na poslední KU 36,2 kg mléka a byla celkově hodnocená G + 82 a z toho vemeno taky G+82.

Rovněž se tu předvedly 3 dcerky Býka Super C, ze kterých jsme se nejvíce obdivovali urostlé krávě 330589 - 981, která měla velmi harmonickou stavbu těla, velmi dobré vemeno a končetiny. Poslední nádoby v KU měla 39,5 Kg.

Po přehlídce nás Ing. Boháč rovněž provedl farmou, a to jak produkční halou, tak závodní stájí s porodnou a přípravou na porod. Všichni jsme pak přešli do zasedací místnosti, ve které proběhla prezentace novinek z nabídky CBS-Genetics a rovněž pak přednáška Ing. Antonína Lopatáře na velmi zajímavé a aktuální téma „Jak přežít tepelný stres u krav.“

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě této přehlídky a budeme se těšit zase na shledanou na podzim v dalších chovech.

Ing. Lumír Dvorský
CBS s.r.o.

MASSEY

ohlédnutí za úspěšnou kariérou

Když v květnu 2018 dotlouklo srdce tohoto plemeníka, bylo jasné, že až dojde zásoba dávek, tak se po deseti letech uzavře kariéra jednoho z býků, kteří stáli u začátků genomiky a pomohli tak chovatelům v procesu získání důvěry v tuto novou metodu zjišťování plemenných hodnot.

Tento syn Mascola z Bretovy dcery Coyne Farms Yelena CRI - ET VG – 85 stál hned dvakrát na vrcholu TPI a to samé se mu podařilo i u našeho indexu SIH.

Massey se začal dovážet do ČR na jaře 2009 jako jeden z prvních „genomáků“ s příslibem gTPI 2230. V dubnu 2012 začala spolu s prověřením vycházet jeho šťastná hvězda v podobě první příčky v TPI, aby se přesně do roka a do dne vrátil do čela tohoto amerického žebříčku. Další dcery mu připsaly cenné body a dostal se na celkových 2273 TPI. Jeho index byl velmi stabilní, jen uvažte, že jeho TPI z dubna 2019, které je 2190 bodů, je jen o 30 bodů nižší, než nám jako „genomák“ před deseti lety sliboval.

Massey byl vyhlášen časopisem H. International za globálně outcrossového býka roku 2012 a byl bohatě využíván jako otec býků a otec matek býků.

Celkem tento býk vyprodukoval více jak 749 000 dávek. Z toho se jich jen u nás do dneška uplatnilo v inseminaci 25 115 a býk tak patří opakováně k vůbec nejprodávanějším importovaným býkům v ČR.

Dnes má u nás 2233 dcer ve 170 stádech, globálně pak 28622 dcer v 7083 stádech. Jeho index SIH je na úrovni 125,4 bodů a PH produkce +447 Kg mléka při vynikajících složkách +0,07 % T +25 kg a +0,06 %B + 22 kg. Průměrná užitkovost jeho dcer na 1. laktaci je 9617 kg při složkách 3,81 %T a 3,41 %B. Jeho dcery jsou krávy silné konstituce, které něco vydrží (dlouhověkost RPH 113) s dobrými vemeny a nízkými SB (RPH 116). Co se týká exteriéru, tak jen u nás má více jak 35 dcer hodnocených VG.

Tento býk byl využíván i v sexované podobě, aniž by tím utrpěla jeho vlastní plodnost, která je stále RPH 104 při desítkách tisíc inseminací.

Podle ročenky za rok 2018, využívají naši chovatelé holštýnské genomické býky v inseminaci už víc jak ze 48 %, je tomu tak i díky tomuto vynikajícímu plemeníkovi.

Ing. Lumír Dvorský, CBS s.r.o.

Zůstali špičkoví býci špičkovými i po prověření?

Německo	2014
Cinema	173
Chevalier	166
Famous	164
Modeco	163
Background	161
Mandela	160
Dolph	160
Puma	160

	2018	2014	+/-
Visstein Harvey	153	146	+17
RZH Barclay**	151	-	-
KAX Morgan	147	148	+11
Col Basical**	147	-	-
Anderstrup Baltikum**	147	-	-
KAX Masato	146	146	+10
Mandela	145	160	-5
Bartoli**	145	-	-
<i>Puma</i>	141	160	-9
<i>Cinema</i>	133	173	-30
<i>Famous</i>	132	164	-22
<i>Background</i>	130	161	-21
<i>Modeco</i>	129	163	-24
<i>Dolph</i>	128	160	-21
<i>Chevalier</i>	125	166	-31

Francie*	2014
Ipnos	199
Ismore	197
Impulse	196
Iberik Eba	196
Islander	196
Jumper	196
Ilden	196
Hammig Isy	194

	2018	2014	+/-
Ipnos	203	199	+24
Jingle	191	192	+19
Hospador	186	177	+29
Iberik Eba	185	196	+9
Hurion Isy	184	183	+21
Ipersire	180	188	+12
Imola	179	173	+26
Impulse	179	196	+3
<i>Jumper***</i>	165	196	-11
<i>Hammig Isy</i>	164	194	-10
<i>Islander</i>	162	196	-14
<i>Ilden</i>	161	196	-15
<i>Ismore</i>	160	197	-17

Nizozemí*	2014
MS Riverboy RC	370
Delta Danno	350
Buisweerd Mobile	328
JHS Snowrush	315
Delta Governor	309
Bouw Snowfever	309

	2018	2014	+/-
Delta Danno	302	350	+18
Aurora Freeze	290	294	+62
Apina Malcolm	287	236	+117
Vero Startrek	283	319	+30
Bouw Rocky	282	326	+22
Koepon General	277	298	+45
<i>MS Riverboy RC</i>	259	370	-45
<i>Buisweerd Mobile</i>	227	328	-35
<i>Bouw Snowfever</i>	195	309	-48
<i>JHS Snowrush</i>	182	315	-67
<i>Delta Governor</i>	137	309	-106

Obecně chce každý používat to nejlepší, co je pro něj dostupné. Pokud chceme v holštýnském šlechtění dosáhnou co nejvyššího pokroku, platí to dvojnásob. Selekční indexy v různých zemích mají různé složení, ale všechny si kladou za cíl identifikovat ta nejlepší zvířata v populaci. Logicky se tak v každé zemi zaměřuje naše pozornost na ta nejvýše postavená zvířata. Automaticky tedy vyvstává otázka, zda zvířata s nejlepší „genomikou“ zůstávají špičkovými i po prověření? To se však dozvím až po čtyřech letech, kdy se do produkčního života zapojí dostatečný počet jejich dcer. Z toho důvodu se Holstein International (HI) zaměřil na nejlepší býky ze šesti zemí světa, které figurovali na špičkách žebříčků v roce 2014 a jejich pozici dnes.

Přiložené tabulky porovnávají nejvýše postavené býky z prosince 2014 (levý sloupec) a nejlepší z prosince 2018 (pravý sloupec), jakmile jsme znali index vypočtený na základě produkce jejich dcer. Býci označení zeleně zůstali během tohoto období na předních pozicích. Býci, kteří museli opustit své pozice na úkor, zprvu níže postavených konkurentů, jsou psáni kurzívou, abyste mohli posoudit, jak si nakonec vedli. Mimo jiné to znamená, že

Porovnání nejlépe postavených genomických býků dostupných v prosinci 2014 s nejlépe postavenými prověřenými býky v prosinci 2018. TOPky z roku 2014 můžete vidět v levém sloupci, zatímco hodnoty z roku 2018 v pravém, který je doplněn o kurzívou psané býky, kteří z předních pozic poklesli. Skupiny jsou seřazeny podle zemí a tamních indexů, přičemž počet býků je přizpůsoben velikosti dané populace.

*od roku 2014 byla provedena změna báze v indexu

** býci narozeni v průběhu roku 2014, příliš mladí, aby byli dostupní v prosinci 2014

*** býci, kteří stále mají genomický index

čím více býků je psáno kurzívou tím více se žebříček během sledovaného období změnil. Počet uváděných býků koresponduje s velikostí populace v dané zemi. V ideálním případě by se toto pořadí nemělo příliš měnit, to se ale nepovedlo ani v jednom případě.

Je důležité zmínit, že jsme pracovali s indexy, které jsou různé v různých zemích a zároveň se za sledované čtyři roky složení indexu v řadě zemí měnilo, podle potřeb dané populace. Hlavně schválne tyto změny v potaz, protože i chovatel si vybírá býky v daný moment, podle aktuálního indexu. Musíme mít, ale na paměti, že změny se složení indexu s pořadím zamíchají tak jako tak.

Další důležitou věcí je posun báze, který proběhl během sledovaného období v jednotlivých zemích, jeho projev se, ale Hlavně snažil maximálně zmírnit. V USA a Kanadě se báze neposouvá, aby se zvýraznil růst genetického zisku. Naopak v zemích, jako je např.: Německo nebo Francie se je báze nastavovaná periodicky a býk s hodnotou 160 bodů RZG je špičkou dnes, stejně jako za rok. Přes některé korekce v bodech pomatujte na to, že Hlavně se soustředil především na porovnání pořadí v jednotlivých žebříčcích, ne až tak na absolutní hodnotu indexu. Prioritu tohoto článku není hodnocení přínosu genomiky jako takové, ale toho zda ti nelepší zůstali nejlepšími i po prověření a zda jsme v daný moment používali gen. materiál, který nám přinese největší genetický zisk.

Srovnání

V levé části vidíte býky, kteří byli nejlepší v minulosti, v pravé části pak ty nejlepší „dnes“. Pravá tabulka je doplněna o kurzívou psané býky, kteří již na čele žebříčků nefigurují. Zeleně jsou označeni ti, kteří se po čtyřech letech na špiči udrželi a červeně je označený býk, který zaznamenal největší propad (vždy jeden z každé země).

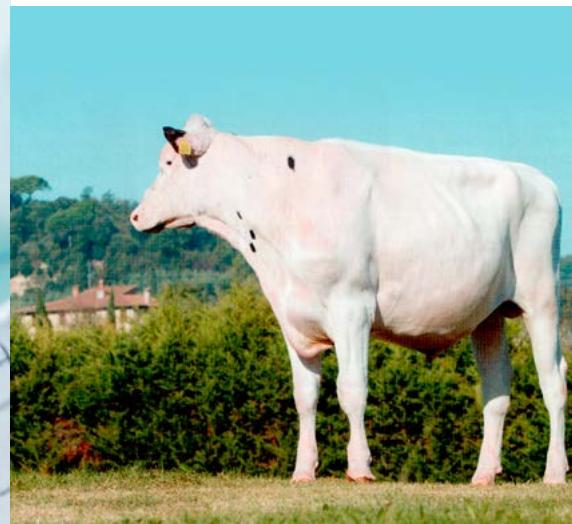
Téměř v každé zemi se TOPka znatelně změnila. Pouze ve dvou zemích se ve špičce dokázali udržet tři býci a to v USA a ve Francii, ve všech dalších zemích to už byl vždy pouze jeden býk, všichni ostatní byli nahrazeni těmi, kteří si po prověření polepšili.

Je to překvapující? Ne. Zaprvé díky změnám v jednotlivých indexech a zároveň zde sehrává roli průměrná 70 % spolehlivost genetického výpočtu. Což znamená, že máme 30 % šanci na to, že index býka se významně změní, což je patrné zvláště u býků s extrémními hodnotami. Změna pořadí by nás tedy neměla nijak zaskočit.

V tomto kontextu je opravdu úctyhodný výkon Rubicona, který prokázal obrovskou stabilitu, byl jedničkou v USA i Kanadě před čtyřmi roky a svou pozici potvrdil i nyní!

V Americe neprobíhá standardizace indexu TPI, takže můžeme přímo pozorovat vývoj daného býka. V roce 2014 dosáhl Rubicon 2718 gTPI, dnes na základě 2916 dojících dcer je hodnota jeho TPI na 2824, což je zlepšení o 106 bodů. Stejně tak v Kanadě se prezentoval, jako elitní býk a přes úpravy v indexu LPI, si udržel výborné druhé místo v žebříčku. Další 2 američtí býci setrvali na předních pozicích, těmito stálicemi jsou Delta a Yoder.

Několik býků bylo příliš mladých, aby se jejich semeno dalo distribuovat a nebyly tak zařazeny do srovnání, přestože jde o vysoce stálé býky. Sem patří např.: americký Duke, který v prosinci 2014 byl na pátém místě žebříčku, teprve jako půlroční býček. Fakt, že Duke měl v prosinci 2018 ve svých 4,6 letech již 203 dcer, jen dokládá rychlosť generačního intervalu dnešní doby. Podobně jako on jsou na tom italský Brasileiro, němečtí býci Barclay, Basical, Balticum a Bartoli, kterým už také začínají naskakovat první dcery. Všichni tito býci jsou v tabulkách označeni dvouhvězdičkou.

Mogulův syn Mars Inseme Chapeau byl číslem 3 v italském žebříčku v prosinci 2014. Svou pozici téměř udržel až do prosince 2018, kdy byl na pátém místě žebříčku s 1372 produkovými dcerami. Zajímavé je, že Chapeau pochází ze stejné holandské rodiny Froukje z chovu Van Essenových, odkud pochází i stabilní německý býk Mandela.

Žádný jiný býk nezůstal tak stabilní, jako EDG Rubicon – pevný jako skála! Byl a zůstal vysoko nad ostatními v kanadském i americkém žebříčku. Jedná se o Mogulova syna, z matky Sandy-Valley Ruby EX-90, dcery po Robustovi ze slavné matky Sandy-Valley Planet Sapphire. 2916 dojících dcer Rubicona můžeme nyní nalézt po celém světě, 2099 v USA, 304 v Itálii, 220 v Kanadě, 201 v Holandsku, 54 v České Republice a 37 v Německu. Jeho nejlepší postavenými syny byli v prosinci 2018 Nashville, Mr Dynamo a Dynasty.

Zde je Rubicon vyfocen, jako téměř dvouletý býk v říjnu 2014. V té době osmička amerického žebříčku, ale již o dva měsíce později se stává jedničkou USA, kde se stále drží i mezi prověřenými býky.

USA	2014
EDG Rubicon	2718
Mr Mogul Delta	2709
Sagull-Bay Silver	2683
Westenrade AltaSpring	2677
Mr Mogul Denver	2677
Woodcrest M Yoder	2669
View-Home Monterey	2665
River-Bridge Coop Troy	2650
Mr Shot Dozer	2641
Delaberge Pepper	2641

	2018	2014	+/-
EDG Rubicon	2824	2718	+106
Mr McCut Dante	2800	2575	+225
Uecker Supersire JoSuper	2790	2591	+199
Mr Mogul Delta	2779	2709	+70
S-S-I Montross Duke**	2747	-	-
Woodcrest Mogul Yoder	2720	2669	+51
Weigline Jacey Tabasco	2715	2558	+157
De-Su AltaLeaf	2705	2485	+220
De-Su Millington	2686	2607	+79
Myr-Matt Mogul Platinum	2681	2551	+130
Mr Mogul Denver	2666	2677	-99
Westenrade AltaSpring	2578	2677	-11
Seagull-Bay Silver	2574	2683	-109
View-Home Monterey	2524	2665	-141
Mr Shot Dozer	2460	2650	-190
Delaberge Pepper	2415	2641	-226
River-Bridge Coop Troy	2307	2650	-343

Itálie	2014
Glorioso	3402
Galactico	3335
Mars I Chapeau	3310
Amighetti Sunday	3305
Vanzetti Upstairs	3295
Dragster	3223

	2018	2014	+/-
Holbra Rodanas	3891	3533	+462
Molino I Murdoch	3657	3106	+655
All.Nure D Poison	3654	3096	+662
KNS Brasileiro**	3593	-	-
Mars I Chapeau	3402	3310	+196
Southland Del Dongo	3362	2769	+697
<i>Dragster</i>	3179	3223	+60
<i>Galactico</i>	2936	3335	-295
<i>Amighetti Sunday</i>	2709	3305	-492
<i>Vanzetti Upstairs</i>	2685	3295	-506
Glorioso	2623	3402	-675

Kanada	2014
EDG Rubicon	3596
RH Superman	3555
Bryceholme Brodie	3525
De-Su Davinci	3511
EDG Gatekeeper	3509
Double-Eagle Kobra	3501
Bryceholm Boastful	3500
Sandy-Valley Penmanship	3500

	2018	2014	+/-
Glen-D-Haven AltaHotrod	3301	3489	-188
EDG Rubicon	3255	3596	-341
Synergy AltaParquet	3232	3019	+213
Comestar Lautrust	3224	3093	+131
Gillette Byroad	3201	3177	+24
Mapel Wood Brewmaster	3196	2885	+311
Lone-Oak-A AltaRoble	3192	3174	+18
Co-Op Renegade	3189	3160	+29
<i>Bryceholm Brodie</i>	3145	3525	-380
<i>RH Superman</i>	3092	3555	-463
<i>De-Su Davinci</i>	3052	3511	-459
<i>Bryceholm Boastful</i>	3051	3500	-449
<i>Sandy-Valley Penmanship</i>	2850	3500	-449
<i>EDG Gatekeeper</i>	2844	3509	-665
Double-Eagle Kobra	2756	3501	-745

V porovnání zemí se ve špičce žebříčku dokázali udržet tři býci ještě ve Francii, pro obě země je to obrovský úspěch, když uvádíme, že v Itálii to dokázali dva býci a dále se shodně jedná pouze o jediného býka. V Itálii to je Rodanas, který se sice neobjevuje v prosinci 2014 (semeno ještě nebylo dostupné), ale o 4 měsíce později se stává italskou jedničkou a naskakuje mu i prosincové hodnoty. Na špičce se po sledované období udržel společně s býkem Chapeau.

Největší pokrok za čtyřleté období zaznamenal kanadský Brewmaster, který ještě stále s lehkostí vzdoruje svým mladším vyzvývatelům, přestože je o 2 až 3 roky starší než ostatní býci z kanadské TOP osmičky. I momentální kanadská jednička AltaHotrod může být nazýván stabilním býkem, v roce 2014 totiž do žebříčku naskočil, jako číslo 11. V německém žebříčku se mezi nejlepšími udržel pouze Mogulův syn Mars Mandela. Stabilitu vykazuje taktéž holandský syn Bookema Danno, přestože index NVI prošel, za sledované období zásadními změnami a dnes má býk již více než 19000 dcer v několika zemích. I francouzský Ipnos syn býka Shotglass udržel svou pozici lídra od roku 2014 až do svého prověření v roce 2018. Spolu s ním se mezi nejlepšími ve Francii udrželi Iberik Eba a Impulse. Jako stabilní býk se zde dá ještě zmínit Doormanův syn Jingle, který byl v roce 2014 těsně pod sledovanou TOP 8.

Shrnutí

Hi zaznamenal 46 býků, kteří v roce 2014 byli na předních příčkách žebříčků šesti sledovaných zemí, 10 z nich se ve špičce udrželo až do konce roku 2018. Pokud bychom započetli italského Rodanase, který se dostal do distribuce jen o 4 měsíce později, jsme na 11 býcích, což odpovídá 24 % z celkového počtu sledovaných. Čtvrtina není špatný výsledek, musíme mít stále na paměti, že zde hraje roli neustálý vývoj jednotlivých indexů a spolehlivost genomického výpočtu na úrovni 70 %.

Jan Bierma, foto: Han Hopman / Holstein International

Volný zkrácený překlad Zdeněk Schaffelhofer, SCHHS ČR

ACIDÓZA BACHORU

ANEB JAK TO POZNÁ ZOOTECHNIK

V době, kdy se převážná část zootechnické práce skládá ze shánění jakýchkoliv lidí, aktivace těch stávajících, či případné odrážení úředních kontrol se problematika acidóz dostává poněkud do ústraní. To však neznamená, že by se její výrazně negativní vliv na zdraví a ekonomiku chovu snížil. Často je diskutován ekonomický vliv onemocnění, což v každé zemi může vypadat trochu jinak. Uvádět proto jako základní údaje z USA, tj. cca 400 USD na případ může být trochu zavádějící. V každém případě je jasný negativní vztah acidózy k reprodukci, obsahu mléčných složek a především kulhání, které nejenom ničí ekonomiku, ale současně vyvolává negativní odezvu veřejnosti. Kulhajících zvířat si prostě všimne každý.

CO TO JE ACIDÓZA?

Pohled na to, co to vlastně acidóza je se také vyvíjí. Zatímco dříve už pH kolem 6,0 vyvolávalo zděšení, nyní takové pH považujeme za normální. To souvisí s růstem užitkovosti a nutnosti dávkovat vyšší množství cukrů a škrobů k jejímu dosažení a udržení. V každém případě se dá říci, že acidóza je nadměrné patologické hromadění kyselin v bachoru, způsobené nadlimitním příjemem fermentovatelných sacharidů a přetíženým nebo nedostatečně fungujícím pufracním systémem. Hodnota pH není jediným, i když významným ukazatelem. Za acidózu je tedy považován stav bachoru, kdy pH poklesne pod hodnotu 5,6. Aby to nebylo tak jednoduché, víme, že bachor je uzpůsoben občasným výkyvům pH a záleží tedy na době, po kterou k poklesu pH dochází. Dalo by se tedy říci, že acidózou je snížené pH pod 5,6 na delší dobu nebo takový pokles, který je spojen s vlivem na zdraví a produkci.

PŘÍČINY ONEMOCNĚNÍ

- Absolutní přebytek škrobů nebo cukrů
- Nedostatek efektivní vlákniny
- Porucha vstřebávání kyselin přes stěnu bachoru
- Kombinace dvou nebo více těchto faktorů

Tedy všechny případy, kdy dochází k:

- Relativní přebytek sacharidů – separace krmné dávky nebo přechod na jinou KD, tedy transitní krávy apod.
- Velký příjem krmiva během krátké doby, tedy top krávy nebo naopak ty, které mají omezen přístup ke krmení
- Nedostatek efektivní vlákniny
- Tepelný stres

JAK TO FUNGUJE NORMÁLNĚ

Skoro nikdy. Všichni stojíme před věčným dilematem, jak krmit dostatečné množství koncentrátů, aby krávy dojily, a přitom nenarušit bachorové prostředí. Je třeba připomenout, že rovnováha tohoto prostředí je mnohem složitější než všechny možné počítacové programy a vědecké přístupy, které používáme k jeho analýze či ovlivnění. Pokud základem zdravé výživy přežíváků je to, že lehce rozpustné živiny jako cukry, bílkoviny a škroby se ukrývají za dobře stravitelnou stěnou rostlinné buňky, přičemž dobře stravitelná znamená hodně hemicelulózy, méně celulózy, a ještě méně ligninu, tedy mladý porost sklizený s dobrou strukturou platí, že zootechnik sice může udělat užitkovost, ale agronom dělá zdraví. V každém případě bakterie rozkládající vlákninu se množí nejlépe při pH výšším než 6,0. Produktem jejich trávení jsou těkavé

mastné kyseliny, především kyselina octová. Ostatně všechny tři kyseliny vznikající v bachoru (octová, propionová a máselná) jsou významnými metabolity pro tvorbu vlastních tkání, mléčného cukru, tuku a bílkovin. Tyto kyseliny se normálně vstřebávají přes stěnu bachoru, ale může být omezeno. Pokud chybí sodík nebo je stěna bachoru zhrublá – hyperkeratóza, nebo jsou papily málo vyvinuty, slepeny apod., sníží se jeho povrch. Optimální prostředí bachoru by nebylo nikdy udržitelné, pokud by kráva neprodukovala obrovské množství slin, které slouží k jeho pufraci. Ve srovnání s tímto obrovským množstvím jsou a budou pufry, které do bachoru dodáváme, jenom pomocníkem. Přežívákování a vlastní tvorbu slin nelze nikdy nahradit. Samotná populace bachoru disponuje prostředky, které slouží k její vlastní regeneraci, jako jsou bakterie, které dokáží utilizovat škodlivou kyselinu mléčnou.

CO SE DĚJE, KDYŽ SE TO POKAZÍ ANEB NEPŘÍTEL ZVANÝ STREPTOCOCCUS BOVIS

I zdravý obsah bachoru je druhou nejhnusnější věcí na světě po brokolicové polévce. Smrdí to, je to kyslé a zřejmě to nejde vypálit. Naštěstí je bachor oddělen od vnitřního prostředí stěnou, která musí být propustná pro živiny, a nikoliv pro bakterie. Pokud dojde

k jejímu zhrubnutí je vstřebávání kyselin omezeno (plechový bachor) a kyseliny se v bachoru hromadí.

Všechno, co si přejeme, aby proběhlo v silážích a senážích, si ani náhodou nepřejeme, aby proběhlo v bachoru. Do konzervovaných pícnin přidáváme probiotika a urychlujeme tím tvorbu kyseliny mléčné, což vyvolává rychlý pokles pH a zastavuje další rozklad živin. Bachor v žádném případě konzervovat nechceme, naopak chceme, aby k rozkladu cenných zdrojů živin, v tomto případě zejména vlákniny, došlo co nejhouběji.

Bakteriální populace v bachoru se dá rozdělit podle několika kritérií. Pro nás je důležitá tolerance k pH a rychlosť množení. Pokud dochází k vyšší tvorbě těkavých mastných kyselin a poklesu pH, jako první snižují aktivitu celulolytické bakterie a dochází k množení gram pozitivní bakterie *Streptococcus bovis*. Tomu naopak vyhovuje pH 5,5 – 5,0. Kromě L-formy kyseliny mléčné, kterou mohou využívat i jiné bakterie, vytváří i D-formu kyseliny, která je pro mikroflóru ale i zvířata nevyužitelná. V bachoru se vyskytují také hodné bakterie, které zpracovávají L-laktát na kyselinu propionovou. Ty se však množí pomalu a jsou citlivé na vyšší pH, takže nebezpečí vzniká hlavně při přechodu z krmné dávky založené na senáži na krmné dávky kukuřičné s vyšším podílem koncentrátu. Pokud pH poklesne výrazněji pod 5,0, přestává

se množit i *Streptococcus bovis* a množí se laktobacily, tím se prohloubí tvorba obou forem kyseliny mléčné. Protože játra nejsou schopna zpracovat D-formu kyseliny mléčné, dochází k acidóze metabolické. Stěna bachoru s acidózou je natolik poškozena, že umožní pronikání bakterií do krve. Není pak divu, že u takových krav najdeme abscesy v plicích a játrech.

FORMY ACIDÓZY BACHORU

Perakutní – pH cca 4,0. V průběhu hodin. Taková acidóza se v chovech krav prakticky nevyskytuje, můžeme ji spíše vidět ve výkrmu býků nebo v chovu malých přezvýkavců, případně zvěře. Je to ale to, co strašilo naše prarodiče, když se odvázala kráva a dostala se k bedně se šrotom. Perakutní bachorovou acidózu poznáte podle toho, že zvíře rychle zdechne. V bachoru najdete spoustu jádra v tekutém obsahu, klinicky převažuje dehydratace, ulehnutí a křeče. Pokud se vyskytuje u krav, tak krávy velmi často ulehnu při odchodu z dojírny.

Akutní – v průběhu dní, pH cca 5,0. U dojních krav individuální případy spojené se separací krmné dávky nebo dramatické chybě, například přílišné rozmíchání krmné dávky nezkušenou obsluhou. Příznaky: nechutenství, případně kráva nežere vůbec, kolika, ataxie, průjem, dehydratace, schvácení paznehtů, případně smrt. Tento proces probíhá v řádu hodin. Pozor – při delším průběhu můžete dospět k nesprávné diagnóze, kdy dojde ke vstřebání kyselin a pokud zvíře nežere, v bachoru se pomnoží hniliobné bakterie, takže paradoxní nález je nález alkalózy. Zatímco při acidóze bývají zvířata malátná a musíte je nutit k pohybu, alkalóza je typická tím, že zvířata nepijí, obsah bachoru a dalších předžaludků je spíše spečený, při rektálním vyšetření cítíte zápach jako z otevřené jímky, protože chybí polykarbík reflex, sonda se obtížně zavádí a lze odebrat jen malé množství bachorové tekutiny, hnědé barvy s typicky hniliobným zápachem.

SUBAKUTNÍ ACIDÓZA – SARA, V PRŮBĚHU TÝDNŮ

Už proto, že se tato acidóza označuje subklinická je jasné, že se pozná podle toho, že se moc poznat nedá. Její příznaky v podstatě postihují celý kravský život a nedá se říct, že by některý z nich byl rychle typický pro SARA.

Pokud budeme reagovat až v době, kdy dojde k poklesu příjmu sušiny, poklesu tuku nebo obrácenému poměru tuk a bílkoviny, krávy nebřeznou, kulhají, mají poškozenou rohovinu s výskytem Rusterholzova vředu nebo dostanete z jatek zprávu o konfiskaci jater a plic, bývá už pozdě a náprava trvá velmi dlouho. Obecně se acidóza dá vyvolat velmi rychle, ale daleko pomaleji se dá odstranit. Pokud je SARA spojena s tepelným stresem musí být první opatření zaměřeno na jeho redukci (což při teplotě 35 °C a vysoké vlhkosti není až tak jednoduché, jak se většinou tvrdí).

CO MŮŽE POZNAT ZOOTECHNIK

Ač se to nezdá, nástup vyššího výskytu acidóz je většinou spojen s nárustem užitkovosti (dojení přes acidózu), krávy se dokonce docela dobře „rozběhají“. Dalším významným varovným signálem je střídavý příjem sušiny, krávy cca každý třetí den méně žerou. Pokud je acidóza hlbší vypadají krávy jako opilé, malátněji se pohybují a nerady vstávají. Pokud je při nadbytku škrobu dostatek efektivní vlákniny, mohou i při nižším pH krávy přežvykovat a deprese přežvykování se projeví až později. Velmi typická je variabilita ve výkalech od velmi řídkých výkalů až po výkaly normální. Výkaly s obsahem bublin jsou typické spíše pro acidózu střeva. Dost často si stěžují dojíčky, že krávy mají průjem a ve stáji to moc nevidíme. Pozor, některé dojíčky vidí průjem neustále. Krávy také pijí mocůvku či bahnitou vodu na pastvě, nebo žerou půdu. Také se zvýší příjem volně předkládaného pufru. Krávy také preferují seno před TMR, pokud je jim volně předkládáno. Ostatní varovné příznaky jako je kulhání, vředy, krvácení z nosu, pneumonie, vředy na játrech, nízký tuk, obrácený poměr tuku a bílkoviny se objevují později. Dost typická bývá vyhublost krav ve 2. – 5. měsíci laktace, protože nejsou na sebe schopny nabrat tuk.

JAK SE PŘESVĚDČIT, JESTLI KRÁVY MAJÍ ACIDÓZU

Jde o to, jak se přesvědčit rychle, bez čekání na rozbory kontroly užitkovosti apod. V tomto směru se názory velmi liší, zejména pokud jde o odběr bachorové tekutiny. Podle některých lidí odběr bachorové tekutiny sondou znamená vyšší pH až o 0,4 kvůli kontaminaci slinami. Odběr vzorku rumenocentézou může být z tohoto hlediska čistější.

Mně se moc nelibí propichovat kráv pobřišnici, ať už se trefíte do linea alba nebo kousek vedle. Pokud použijeme sondu s nástavcem a pumpu, můžeme po propláchnutí odebrat větší množství bachorové tekutiny, která slinami kontaminovaná není. Kádinky si klidně udělejte s ustřízených průhledných PET lahví. Pro účely měření pH úplně stačí ruční pH metry (do kapsy) s měřením na jedno desetinné místo. Tyto pH metry mají jednoduchou kalibraci. Jejich intenzivnějším využitím se sonda stejně po určité době zašpiní. Při ceně cca 1200 Kč za kus je pak nejlépe dotyčný pH metr omlátít o nejbližší rožek, případně o něco více tupého ve vaší blízkosti, k čemuž slouží poutko, které se dá k pH metru připevnit. Samozřejmě, že při krmení TMR krávy žerou častěji, přesto je dobré provádět odběr 2 – 6 hodin po založení KD. Pravda, měříte aktuální pH, které může být v relativně krátké době upraveno. Pokud samotná regenerace bachoru trvá dlouho, více než samotné pH vám často řeknou „dlouhé“ stopy. Je to sice už zčásti zapomenuto, ale hodně pomůže samotný vzhled odebraných vzorků. Proto hodnotíme barvu, sedimentaci, sedimentaci škrobu, zápach. Už samotný odběr ledacos napoví, většinou to velmi dobře teče právě při acidóze, protože bachorový obsah je vodnatý. V normální bachorové tekutině se po určité době začnou vytvářet shluky a dochází k sedimentaci. Při acidóze je bachorová tekutina šedozelená, při těžších formách mléčná a k sedimentaci nedochází. Někdy vidíme na dně „deskou“

ze škrobu a nad ní prakticky homogenní bělavou tekutinu. Pokud odebereme bachorovou tekutinu od více krav a krávy jsou krmeny s převahou senáží, bývá jejich vzhled a pH velmi podobné. Při krmení kukuřičných siláží nebo separaci krmné dávky, bývají hodnoty a vzhled v širokém rozsahu, například pH od 5,5 do 6,8. Tento případ bývá nejobtížnejší z hlediska prevence. Nelze řešit jednoduchým přisypáním pufru do krmné dávky, je třeba řešit strukturu a separaci. Pokud je to možné, můžete se pod mikroskopem podívat na nálevníky. Těžkou acidózu poznáte podle toho, že tam žádní živí nálevníci nejsou. Ostatně populace nálevníků, ať je početně daleko nižší, tvoří hmotnostně až polovinu mikrobiální populace. Stejně dobré je odebrat bachorovou tekutinu u krav před otelením a po otelení. Zásadní rozdíly v jejich charakteristice jsou mnohdy překvapující. Pokud si srovnáte hnědou nebo nahnědlou tekutinu, jejíž pH se blíží k hodnotě 7,0, zjistíte, že zaprahlé krávy jsou krmeny špatnými senážemi s požadavkem na plnohodnotně fermentující bachor. Není divu, že u zdravých krav po otelení najdeme obsah bachoru s nízkou fermentací, který pak v laboratoři obligátně označí za jednoduchou bachorovou dysfunkci. Pochopitelně, analýza dat z počítače a další údaje, které získáte z kontroly užitkovosti přispějí k celkovému obrazu. A ještě více pochopitelně, pokud krmíte suchou kukuřičnou siláž smíchanou se šrotom, nebo máte z obilovin pouze ječmen, či jenom pšenici, nebo jste nuceni přidávat šrot v době, kdy stádo

nemá na to, aby dojilo (např. DIM 210) apod., dá se acidóza předpokládat, neboť ji sami přivedíme. Jediným výsledkem pak bude stádo ještě více nemocné, nebrzezí, kulhavé a brakované, které bude v budoucnu dojít o to méně. Pokud se podíváme, jak s námi v poslední době cvičí počasí a jak se kvalitní objemy získávají čím dál hůře je jasné, že negativní vliv dysfunkcí bachoru bude výraznější a výraznější. Jejich včasné rozpoznání také.

MVDr. Ivo Paulík,
FIDES AGRO spol. s.r.o.

Velké množství chovatelů z celé ČR a představitelů řady firem, podnikajících v oblasti chovu skotu, přijali pozvání od vedení akciové společnosti AGRO Posázaví na slavnostní otevření nové mléčné farmy Vadín, které proběhlo ve čtvrtek 1. srpna 2019.

Ředitel společnosti Ing. Oldřich Křivský přivítal všechny přítomné a poděkoval jak svým spolupracovníkům, tak i firmám, které se na realizaci této moderní stavby určitým způsobem podílely. Uvedl, že kapacita nového kravína je 660 kusů krav a vlastní výstavba proběhla za cca 18 měsíců. Mléčná farma byla vybudována bez dotační podpory státu za cca 110 mil. Kč.

HLavní zootechnik Ing. Jaroslav Pokorný konstatoval, že jejich prioritní snahou bylo zlepšení welfare chovaných krav i vytvoření vhodného zázemí pro ošetřující personál.

Přes skutečnost, že loňské uzávěrky KU byly v ČR nadprůměrné (11 685 kg M; 3,48%T; 3,24%B), vedení společnosti předpokládá další nárůst užitkovosti a dlouhověkosti včetně zlepšení zdravotního stavu stáda.

Komentovaná prohlídka celé farmy určitě přinesla většině návštěvníků řadu námětů k zamyslení.

SCHHS ČR

Aby naše Holštýnky nebyly příliš velké

„Možná bychom měli považovat střední rámcem jako optimální.“

Chov vysokých, impozantních krav byl dlouhá léta cílem mnoha chovatelů. Nyní se pomalu jejich názor mění a mnozí věří, že velikost Holštýna je už dostatečná. Zdá se však, že selekce na zvětšení rámců je stále součástí našich šlechtitelských systémů a to na různých úrovních. Jak tedy zpomalit zbytečně velký vzrůst našich krav?

„Nedávno jsem se díval na některá nová čísla z našeho klasifikačního systému, která ukázala, že průměrná 2-letá kráva měla v letošním roce 149,6 cm výšku v kříži (velikost rámců). Do hodnocení bylo zapojeno více než 100.000 prvotekl“, vysvětluje Hartwig Meinikmann, šlechtitel firmy RUW v Německu. „V roce 2014 byla průměrná výška 148 cm a v roce 2010 to bylo už 147 cm. Dokonce i rychlosť, s jakou jsou krávy stále vyšší, je skutečným technologickým problémem. Krávy jsou stále větší, ale stáje se nemění“. Dále dodává, že velké krávy umístěné ve stísněných podmínkách nejsou zrovna receptem na úspěch. Rekonstrukce nebo přestavba ustájení z důvodu „velikosti“ krav, není nákladově efektivní.

ZPOMALME ZVĚTŠOVÁNÍ KRAV

„Nevidím nic, co by zastavilo další růst. Nicméně, plemeno je dostatečně velké s dostatečnou variabilitou, která vždy skytá možnost nějakého řešení, jakmile je problém rozpoznán,“ pokračuje Meinikmann. „Myslím si, že v USA začíná být kladen důraz od větších komerčních chovů na býky se středním rámcem a nyní vidíme to samé od větších východoněmeckých farem. Nicméně chovy prodávající jalovice, prodají daleko snáz vysoké a dobře stavěné zvíře nežli to průměrné. Tito chovatelé si však musí uvědomit, že v podstatě vyrábějí výrobek pro spotřebitele, v tomto případě genetiku pro komerční producenty mléka. Komerční producenti chtějí, aby produktem byla středně veliká a bezproblémová kráva, která hladce zapadá do jejich systému řízení. Nejde o změnu Holštýna na Jerseye; jde jen o to, že my chceme zpomalit tempo

Výška průměrného Holštýna se v průběhu let značně zvětšila. Nyní si komerční chovatelé žádají býky, jejichž dcery mají střední rámců, aby se lépe hodily do jejich stájí.

růstu. Máme přísloví: „méně je někdy více“ a v tomto případě je to opravdu velmi trefné!

KONVERZE KRMIVA

Claus Langdahl z Viking Genetics - Dánsko říká: „Je to environmentální aspekt, na který se zde hodně zaměřujeme. Jsme uprostřed bouře veřejné diskuse o emisích skleníkových plynů, včetně mnoha hovorů o veganské stravě. Na dojnice je teď vyvíjen tlak. Není nutné, aby farmáři viděli problém ve velikosti krav, ale aby viděli problém v jejich efektivnosti. Je také důležité, aby si veřejnost všimla, že producenti mléka podnikají kroky ke zlepšení efektivity výroby z hlediska životního prostředí. Langdahl dále nastínuje rozsáhlý výzkum prováděný v oblasti konverze krmiv. Cílem je získat data od komerčních stád ve velkém měřítku. Zatím většina výsledků příjmu krmiv pochází z výzkumných farem, kde není mnoho zvířat a někdy pracují se starší genetikou. Současný výzkum zahrnuje technologii 3D kamery a cílem je shromáždit dostatek skutečných údajů o příjmech krmiv, aby zahrnovaly důkazy o jejich účinnosti. „Až dosud pouze země, jako Nový Zéland, Austrálie a USA mají hodnocení konverze krmiv, ale ty se spíše opírají na nepřímé vazby s jinými znaky

nežli na přímé využití krmiva. CRV má některá skutečná data o příjmu obsažená v jejich hodnocení. „Jsme asi rok od toho, aby zde existovaly důkazy o konverzi krmiv, které jsou založeny na skutečných údajích o příjmu. Dále poukazuje na to, že existují významné genetické rozdíly, co se týká velikosti napříč plemenem. „Naším cílem ve Vikingu byly střední rámců a vysoké složky, takže doufáme, že v tomto směru budeme o krok napřed, pokud mluvíme právě o konverzi krmiv. Pokud jde o velikost, býk v našem systému by mohl být až o celou standardní odchylku nad průměrem populace, a přesto by byl pod průměrem velikosti v Severní Americe.“

ZAVEDENÝ SYSTÉM

Po mnoho let byly selekční programy založeny na produkci, nebo produkci a typu, s vedlejšími účinky, které způsobily, že fitness znaky „trpěly“, protože jsou negativně korelovány s produkci. Při hodnocení fitness znaků za posledních 15 let, se tyto znaky pomalu zhoršují. Hlavní důraz na produkci také zvýhodňuje větší krávy, protože mohou konzumovat více a vyrábět více. Kromě toho, při selekcji na typ jsou zvýhodněny vyšší krávy. Pro vysokou krávu je snazší získat vysoké skóre vemene ve srovnání s menší krávou, zejména pro znak jako je hloubka vemene. A ukazuje se, že je to stejně s končetinami. Vemena a končetiny jsou pozitivně korelovány s výškou, takže

selekce na vyšší krávy je do systému zabudována v mnoha směrech. Komerční producent, který se rozhodne, že jedinými vlastnostmi, na kterých opravdu záleží, jsou vemena + končetiny a rozhodne si vybrat býky pouze pro tyto typové znaky, budou i nadále mít vyšší krávy. Přinejmenším to je ve většině selekčních systémů, ačkoliv v USA byl nedávno vznik opatřen negativní váhou a byl přidán ke znakům vemene a končetin. Tento krok je určen k odstranění návaznosti na výšku a umožní tak chovatelům zlepšit vemeno a končetiny bez selekce na vyšší krávy.

STŘEDNÍ OPTIMUM

„Korelace mezi výškou a vemeny není v jednotlivých zemích konzistentní,“ upozorňuje Brian Van Doormaal z kanadské organizace pro genetické hodnocení CDN. „To by mohlo záviset na konkrétních pokrevních liniích, které byly ve své době v té dané zemi populární, a také na tom, co vlastně uvádí znaky pro vemeno v té dané zemi. Z nějakého důvodu je naše korelace v Kanadě kolem 0,2, a v USA to je asi 0,5. Z toho důvodu nemůžeme řešit stejný problém. Nicméně, pravda je, že existuje spousta vlastností, které jsou korelovány pozitivně s výškou, takže budete mít nějaké zvýšení velikosti při selekcii na tyto další znaky. Naše LPI a naše Pro\$ mají poněkud pozitivní koreaci s výškou: Van Doormaal pokračuje v návrzích, že by možná měla být výška považována jako střední optimální znak. „Například co se týká rychlosti dojení, taky kvůli němu nechceme měnit plemeno, chceme jen identifikovat extrémní býky a vyhnout se jim. Očekávám, že to je přístup, který potřebujeme využít i co se týká výšky zvířat. Příliš vysoká zvířata vytváří problémy a přináší větší náklady v systémech řízení. Postupem času došlo ke změnám ve způsobu, jakým se dnes díváme na velikost zvířat. Klasifikační systém již dnes nezvýhodňuje vyšší krávy tak, jak to bylo dosud. A myslím si, že velký vliv má i to, jakí býci jsou k dispozici. Když se podíváme nazpět 20 let, nemělo smysl nabízet v chovech býka, pokud jeho plemenná hodnota pro rámcem byla menší než +5 (kanadská báze), protože nikdo by si semeno nekoupil, i když se názor může změnit. Pokud dostatek chovatelů koupí inseminaciální dávky od takových býků, kteří jsou průměrní nebo podprůměrní pro velikost, pak inseminaciální stanice budou reagovat tím, že učiní tento typ býků lépe dostupnější.“

DOUG SAVAGE, HAN HOPMANH
H.International 1/2019
Překlad: Ing. Tomasz Gobel

Přehlídka plemenných býků ISB Hradištko pod Medníkem

Květen je měsíc, kdy se pravidelně koná přehlídka plemenných býků plemenářské organizace **Natural spol. s r. o.** Nejinak tomu bylo i letos, kdy termín padl na pochmurný den 22. 5. 2019. Ovšem většina návštěvníků, kterých se v areálu inseminační stanice sešlo přes 300, si nenechala počasím zkazit náladu. Akce se těšila i zájmu zahraničních partnerů, kteří se přijeli podívat z Německa, Srbska, Chorvatska i Slovinska. Na programu bylo předvedení **31 býků** a vše proběhlo podle plánu. Po úvodním slovu ředitele Ing. Jana Štráfeldy, se slova ujal hlavní šlechtitel Ing. Josef Šlejtr, který provedl diváky spektrem dojních plemen. Z **holštýnského plemene** byly předvedeny žhavé novinky jako, toho času roční, býk **FERM NEO-877**, jež byl zakoupen Naturalem v Nizozemsku. Jde o nejvýše postaveného býka na americkém hodnocení TPI, který stojí na inseminační stanici v ČR, kde má také dobré výsledky. Jeho silnými stránkami je produkce mléka i mléčných složek, má také dobrou úroveň znaků fitness. Dále byl předveden produkt domácího šlechtění, býk **Ostretin ATTILA NEO-843**, jehož předností je nepříbuznost na Balista a vysoký mléčný výkon. Po něm nastoupil **ZETOR NEO-834**, který je v cervnové topce genomických býků na 3. pozici. Je výrazným zlepšovatelem zevnějšku a obsahu mléčných složek. Býk má skvělé výsledky i v Německu a těší se velkému zájmu chovatelů. Určitě nemůžeme opomenout býka **ZOLOGRAM NXB-518**, který nese gen bezrohosti společně s vynikající produkcí mléčných složek. Všechny zmíněné býky lze použít pro inseminaci jalovic. Zajímavé bylo opět vidět nejlepšího bezrohého reda z nabídky, **Ostretin VAPOLa RED-705**, který za ten rok pěkně narostl a stále si drží své skvělé výsledky. S holštýnským plemenem jsme se rozloučili předvedením čtyřletého býka **CAELUM NXB-285**.

Následovala přehlídka masných plemen, kterou komentoval pan Karel Šeba. K vidění byli: po dvou býcích plemen Charolais a Masný simentál, 3 býci plemene Limousine a dalších 6 býků 5-ti plemen. Bylo to tedy velmi pestré. Nejvíce se asi líbil Highland **CAESAR** a Masný Shorthorn **CONTE**. Program pokračoval plemeny Jersey a Brown-Swiss a zakončen byl plemenem strakatým, kde bylo k vidění 8 býků. Zástupce plemene Montbeliard, pětiletý býk **NORMAN**, se s obecenstvem rozloučil společně s kolektivem vodičů. Akce se vydařila a budeme se těšit příští rok na další.

*Ing. Josef Šlejtr
Natural spol. s.r.o.*

Aktuální téma v zemích EDF - 2. část

(pokračování z minulého čísla)

BELGIE

Belgští farmáři se momentálně zabývají mnoha tématy. Jedním z nich jsou požadavky mlékáren na takzvanou „přidanou hodnotu“ dané značky. Díky tlaku konkurence z Německa a Holandska jsou belgští dodavatelé nuceni, nabídnou obchodníkům další přidanou hodnotu: ARLA požaduje po všech svých belgických dodavatelích mléka GMO-free mléko do konce letošního roku. FRIESLANDCAMPINA nutí své belgické dodavatele, aby krávy pásli alespoň 6 hodin denně 120 dnů v roce a to v koncentraci maximálně 10 krav na hektar pastvy. MILCOBEL požaduje alespoň 15 % GMO-free mléka.

Aby toho nebylo málo, chovatelé musí čelit změnám v „Nitratové směrnici“, která bude v letošním roce revidována současně s volbami ve Flandrech, kde může přijít spousta politických rozhodnutí. Pro chovatele je zásadní nejistota, zda dojde či nedojde ke zpřísňení pravidel. Zároveň s touto změnou přichází zpřísňení pravidel pro používání minerálních hnojiv.

Dalším tématem je zhoršená kvalita i kvantita produkované sušiny z objemových krmiv díky suchu. To zatím neznamenalo snížení produkce v minulých letech, ale mezi chovateli panují obavy, že tato situace může nastat v letošním roce.

Ovšem i přes zmíněná úskalí produkce mléka v Belgii stále roste. Pouze FRIESLANDCAMPINA a DANONE mají limity na zvyšování dodávek mléka chovateli.

Celková produkce mléka v Belgii během několika posledních let rapidně rostla. Konkrétně za posledních deset let se mléčná produkce zvýšila z 3 miliard litrů na 4 miliardy a průměrná produkce na farmu se zdvojnásobila! Je zde ale značný rozdíl mezi oblastmi, kdy ve Flandrech produkce mléka mezi roky 2015 a 2017 vzrostla o 20 %, zatím co Waloni za stejně období zaznamenali nárůst o pouhých 2,5 %.

Díky klesající spotřebě masa mají problémy producenti hovězího. Některé z důvodů: Spotřebitelé opouštějí svůj zvyk konzumovat alespoň jednu týdně steak a hranolky, ekologičtí aktivisté poukazují na porušování welfare zvířat

na některých jatkách atd... Situace dospěla tak daleko, že někteří chovatelé masného skotu transformují své chovy na produkci mléka.

Další vývoj záleží na politické situaci v zemi, některé strany deklarovaly před květnovými volbami, že se zasadí až o padesátiprocentní snížení stavů dobytka. Dalším kolem je vypořádat se s organizacemi bojujícími za práva zvířat.

HOLANDSKO

Všichni mluví o „fosfátové směrnici“, která by měla stanovit mezní limit produkce fosforu producenty mléka. Chovatelé se tak budou muset vyrovnat s „kvótou“ na produkci fosforu a tím i mléka. Každá farma by měla podle místních podmínek obdržet roční kvótu a další část pak bude volně prodejná na trhu. Jak se s tímto faktorem chovatelé vypořádají ukáže až průběh letošního roku.

I zpracovatelé mléka se podílejí na regulaci zvyšování produkce. FRIESLANDCAMPINA vyžaduje výrovný růst max. 1 až 2 % ročně. Pokud farma tento růst překročí je penalizována snížením výkupní ceny mléka o 10 euro centů na kg mléka.

Produkce mléka v Holandsku klesla v roce 2018 o 3 % ve srovnání s rokem 2017, především díky nitratové směrnici a obav z nedostatku objemných krmiv.

Téma biodiversity a ekologického zemědělství si také upevňují svou pozici. Stále častěji je diskutován úbytek hmyzu a snižování biodiverzity rostlinstva způsobované intenzivním zemědělstvím. Snižování produkce CO₂ podle Pařížské dohody je také jedním z běžných témat. Některé politické strany věří, že řešení tohoto problému je možné najít v zemědělství, například snížením konzumace masa.

I „zkalitňování značky“ mléka přidanou hodnotou, jako je mléko z pastvy, GMO-free mléko či další příslušky si dobývají své místo na slunci.

NĚMECKO

Požadavek na stále větší a větší udržitelnost. Ministr zemědělství volá po vývoji nové strategie výroby mléka pro rok 2030. Základní návrhy jsou již připraveny, ale společná strategie se teprve vyvíjí. Záleží, zda se budou jednotlivé asociace

schopny dohodnout na jednotné vizi, či ministerstvo vytvoří strategii vlastní. Hlavními tématy jsou: zabezpečení konkurenčeschopnosti, management rizik, vytvořit příznivé podmínky pro moderní výrobu mléka a možná i vznik nové asociace producentů mléka.

Welfare zvířat a trvalá udržitelnost zůstávají předními tématy. Podobně jako v jiných zemích je zde tlak na producenty mléka ze strany zpracovatelů, kteří se snaží, aby nedocházelo k přílišnému zvyšování produkce. Probíhá i intenzivní diskuse o takzvaném „dobrému hospodaření“. Veřejnost nejvíce pálí existence vazných stájí, používání antibiotik a hospodaření s dusíkem. Chovatelé se tak musí nejen zapojit do těchto diskusí, ale hlavně se musejí připravit na zvýšené náklady díky novým požadavkům. I GMO-free krmení zůstává aktuální. ARLA podobně jako v Belgii, Holandsku a Lucembursku bude od nového roku přijímat pouze GMO-free mléko. Během posledních třech let se podíl GMO-free mléka vyšplhal až na 54 % celkové produkce mléka v Německu. A to není konec, první řetězec již začal nabízet GMO-free hovězí.

K trvale udržitelnému hospodaření chovatele tlačí nejen společnost, ale i sami zpracovatelé mléka. Někteří nabízejí za zapojení se do svého programu udržitelnosti bonusy, někteří nepřijímají mléko od vazných krav, nebo přijímají pouze mléko z glyphosát-free chovů.

Další věc, která německé farmáře zaměstnává, je implementace nové nitratové směrnice. Tento rok jsou poprvé zavedena nová regulativa a ne všechni se na ně stihli připravit. Nová regulativa jsou komplexnější a budou nutit chovatele k úpravě stavů krav, obhospodařované půdy nebo třeba zvýšení skladovacích kapacit kejdý.

V listopadu 2018 bylo v Německu chováno 4,1 milionů dojených krav, což je nejméně za posledních 10 let.

Objemová krmiva jsou na mnoha farmách díky suchu nedostatkovým zbožím. V některých regionech těžko proběhly více než 2 seče, výnos kukuřice kolísal a nákup objemných krmiv se značně prodražil.

Němečtí chovatelé se připravují i na hrozbu nemocí jako Blutongue, který se

na jihu objevil poprvé od roku 2012 či Africký mor prasat, který již zasáhl okolní státy.

FRANCIE

Francouzští chovatelé snižují produkci díky nedostatku objemů a demotivaci. Žhavým tématem ve Francii je počasí roku 2018 a jeho dopady na krmivovou základnu. Velmi mokré jaro na západě a suché léto na východě se negativně projevilo na kvalitě i kvantitě objemů. Chovatelé se tak potýkali s nedostatkem objemných krmiv a jejich extrémně vysokou cenou.

Stejně jako v jiných zemích i zde je na pořadu dne diverzifikace mléka na např.: GMO-free, mléko z pastvy, bio-mléko... Z čehož pro chovatele plyne mnoho otázek: Zůstane tento trend stabilní? Jak se mohu odlišit od ostatních, aniž by to bylo příliš komplikované? Jak můžeme nejsnáze nabídnout konzumentům to, co chtějí? Jak přiblížit běžnému spotřebiteli faremní postupy a systém chovu?

Mnoho chovatelů stárne a zamýšlejí se nad tím, co bude s jejich farmami, protože jen málo mladých lidí se zajímá o chov dojených krav. Mladí lidé se bojí investovat do farem díky nestále ceně mléka a tlaku na rychlé splácení hypoték. Další otázkou je, zda se specializovat či diverzifikovat. Někteří volí diversifikaci, aby měli v dnešní chmurné ekonomické situaci více různých zdrojů, jiní sázejí na specializaci a zefektivnění výroby.

Farmáře limituje i legislativa v oblasti životního prostředí, obávají se realizovat investiční projekty z důvodu stále se zpřísňujících regulativ, která jsou někdy až demotivují.

Dalším tématem je snaha o snižování využívání antibiotik a hledání alternativních možností léčby.

Produkce mléka se od léta 2017 snížila o 3,7 % a zdá se, že tento trend bude pokračovat i nadále. Stojí za ním demotivace producentů mléka i problémy s nedostatkem objemných krmiv. Vše záleží na průběhu počasí v letošním roce.

KANADA

Kanadští producenti mléka jsou rozhořčeni. V novém Kanadském průvodci jídlem (Canada's Food Guide) již nejsou mléčné produkty označovány, jako

esenciální potravina, ale pouze jako zdroj proteinů. Navíc je zde doporučováno, tam kde je to možné, upřednostňovat rostlinný protein před živočišným. Nikdo zatím neví, jak se toto prohlášení projeví na poptávce po mléce, ale určitě to není dobrá zpráva.

Obchodní dohoda s USA nazývaná NAFTA (nyní USMCA) bude znamenat pro mléčný sektor změny. Minimálně se dá očekávat pokles ceny mléka ruku v ruce se snížením domácí poptávky. Vláda je s vyjednanými podmínkami spokojená, ale Američané dostanou k dispozici 3 až 5% kanadské poptávky po mléce, možná více, obávají se kanadští producenti o narušení rovnováhy na trhu. Se zvýšením nabídky amerických produktů na pultech obchodů dojde k poklesu poptávky po domácích produktech, což může vést k zániku některých domácích zpracovatelů a zastavení růstu odvětví jako takového.

Dalším tématem je dlouhodobé řešení kanadské strategie tvorby ceny mléka, na něž má značný vliv postup zpracování přebytku odstředěného mléka.

V Kanadě probíhá druhá fáze investičních dotací poskytovaných státem, ale oproti první, kdy byla horní hranice dotací 250 000 \$, je tentokrát možné žádat maximálně o 100 000 \$ a to do 50 % způsobilých nákladů. Chovatelé nejsou spokojeni především se systémem vyplácení finančních příspěvků, které se dělo nesystémově, což očekávají i ve druhém kole.

Někteří chovatelé se stále ještě adaptují na welfare standart „Pro Action“ zavedený kanadskou asociací chovatelů dojených krav (Dairy Farmers of Canada). Během roku 2019 dojde ke zpřísnění standardů zacházení s antibiotiky. Farmy v systému ekologického zemědělství budou muset krávám z vazných stájí na určitou dobu umožnit pastvu a uvažuje se o úplném zákazu těchto stájí od roku 2030.

Pro ty, kteří chtějí investovat do rozvoje farem, bude důležitým a limitujícím faktorem nedostatek mléčné kvóty v následujících letech 2019 – 2020.

IRSKO

Irsko dosáhlo hranice celkové produkce mléka 7,5 miliardy litrů, na kterém se

podílelo cca 18 000 farem a více než 1,4 milionů krav. Chovatelé dojených krav dosáhli 59 % cíle stanoveného plánem odvětví (FoodHarvest 2020) o dva roky dříve než se očekávalo. Podle výpočtu bylo od roku 2014 nainvestováno do této oblasti 1,6 miliard Euro, což přineslo obrovský ekonomický boom. Během posledních 10 až 15 let prodělalo odvětví výroby mléka značný vývoj, díky němuž je dnes velmi profitabilní.

Chovatelé se pod tlakem ekologických aktivit snaží přesvědčit veřejnost, že hospodaří s uhlíkem maximálně efektivní cestou.

S cenou mléka jsou chovatelé prozatím spokojeni, nikdo ale neví, jak ji ovlivní očekávaný Brexit.

Co se týče počasí, byl rok 2018 velmi náročný a to díky jarnímu sněžení a suchému létu. Čisté zisky z mléka poklesly na 4,9 centů z litru, 245 Euro na krávu, 504 Euro na ha, zatím co náklady vzrostly 3,24 centů na 15,2 centů. Důvodem bylo především dotování chybějících objemů nakupovanými koncentráty, kdy chovatelé zkrmili navíc 700kg jadrných krmiv na krávu.

UKRAJINA

Domácnosti a malé farmy jsou hlavními producenty mléka na Ukrajině. Jejich počet však stále klesá, což vede i k celkovému poklesu stavů a produkce mléka, který komerční farmy nejsou schopny kompenzovat. Momentálně je zde chováno okolo 1,967 milionů dojených krav. Přes to všechno Ukrajina patří k vývozcům mléka.

Stejně jako v dalších zemích je i zde diskutován vývoj ceny mléka a náklady na produkci. Důležitým tématem je pak nutnost zkvalitnění výroby krmiv, dále pak modernizace technologií, chovatelských metod i samotného ustavení.

Na farmách dochází ke generační obměně, vznikají družstva a změnu k lepšímu přinesou jistě i nové standardy pro kvalitu mléka.

Evropská škola rozhodčích 2019 – Irsko

V polovině července se konal „European Holstein Judges Workshop“ poblíž irského Limericku. Tato akce byla pořádána Evropskou holštýnskou a redholštýnskou confederací ve spolupráci s Irskou holštýnsko-frískou asociací. Z naší republiky jsme vyrazili ve složení Ladislav Vondrášek, Zdeněk Schaffelhofer a Jaroslav Blatský. Celkem se dostavilo 38 účastníků z celé Evropy. Po příletu, doprovázeni hotel a přivítání se všemi zúčastněnými následovala teoretická část a organizační pokyny k dalšímu dni. Druhý den jsme se přesunuli na nedalekou rodinnou farmu, kde jsme strávili celý den při praktické části. Nejdříve nás čekala šestičlenná kolekce jalovic, která byla brána jako zahřívání. Poté již následovaly vždy šestičlenné kolekce krav. Nejprve jsme hodnotili 2 kolekce prvotek, poté dvě kolekce druhotelek a na závěr dvě kolekce starších krav na 3. až 7. laktaci. U každé kolekce všichni zúčastnění určovali pořadí jednotlivých zvířat, následně každý účastník jednu kolekci komentoval a zdůvodnil si své rozhodnutí. Z jedné nevelké rodinné farmy tak bylo připraveno celkem 6 jalovic a 36 krav, což je obdivuhodné. Další den ráno následovala ještě teoretická část a zhodnocení výsledků předchozího dne. Po rozloučení a opuštění hotelu jsme vyrazili směrem na letiště k odletu zpět do ČR. Za zmínku jistě stojí, že Zdeněk splnil všechna kritéria, a to již podruhé, a tím si získal své místo na Evropském panelu holštýnských rozhodčích. Všichni jsme si to užili, vstrebali nové poznatky při hodnocení krav na výstavách a jsme rádi, že jsme se mohli zúčastnit.

Jaroslav Blatský, ČMSCH a.s.

Úctyhodný úspěch na mezinárodní scéně

Málo kdy se povede v Čechách narozeným zvířatům prosadit se v obrovské konkurenci, která dnes v holštýnském světě panuje, proto nás těší, že Vám můžeme přinést zprávu o úspěchu jalovičky narozené v únoru letošního roku v 1. Zemědělské a.s. Chorušice.

CHORUSIC SOLOMON KOBA 1 ET byla v květnovém výpočtu genomických hodnot na bázi TPI vyhodnocena jako **druhá nejlepší jalovice pro utváření exteriéru v Evropě**, kdy dosáhla výborné hodnoty 4,18 PTAT a nechala za sebou konkurentry z takových rodin, jako jsou např. francouzská Galys-Vray, americká KHW Regiment Apple-Red, či kanadská Brabantdale Triumphant Spooky. Jalovička původem pochází z velmi známé rodiny KOBA z holandské farmy Bons Holsteins, kde byla v roce 2015, jako embryo, zakoupena její matka MIRIN KOBA 3 ET.

Blahopřejeme všem, kteří se o tento úspěch zasloužili a doufáme, že nezůstane na dlouhou dobu jediným.

SCHHS ČR

Plodnost a reprodukce

Producenti mléka usilují o zdravá a produktivní stáda, k čemuž využívají jak šlechtění, tak stájový management, který podporuje dlouhověkost zvířat. Profitabilita chovu je pak výsledkem kombinace těchto faktorů. Selekce na reprodukční znaky a znaky plodnosti spolu s kvalitním managementem stáda je správná cesta k zlepšení reprodukčních ukazatelů vašeho stáda. Geneticky je plodnost plemenic vysoko korelována s přežitelností (48 %) a obtížností porodu (38 %), což vede k pozitivní, nepřímé korelací s dalšími znaky, jako např. tělesná kondice, odolnost proti metabolickým chorobám a rezistence k mastitidám.

Mimo zmíněné znaky jsou zde i další, které mohou reprodukci vašeho stáda ovlivnit. Utváření zádě je jedním z nich. Ovlivňuje obtížnost porodů i případné poporodní komplikace. Široká, správně utvářená zádě je důležitá pro lehkost porodů a korektní zjištění plemenice po porodu. Obtížné porody či zadřená lůžka mohou vést k infekcím a následným reprodukčním potížím. Zdvížená zádě má za následek, že pohlavní cesty směřují směrem dovnitř, což vůbec není optimální. Abychom se vyhnuli okolo porodním komplikacím, měl by vaginální kanál být téměř plochý, což odpovídá lineárnímu skóre 5–6. S tím souvisí i postavení kyčelního kloubu. U zvířat s kyčelními kloubami posazenými příliš dozadu je frekvence problematických porodů vyšší o 3 %. Postavení kyčelního kloubu a pevnost beder má vliv i na přežitelnost telat, která je u krav s pevnými bedry o 5 % větší, než u krav, které jsou v bedrech volné.

Z přiloženého grafu je vidět, že správně utvářené, široké, horizontálně uložené porodní cesty a optimálně posazený kyčelní kloub jsou schopny zkrátit interval od první inseminace do zabréznutí. Což znamená úsporu v podobě menšího počtu inseminací a kratší jalové období zvířete.

Pokud vybíráte býka, je důležité brát v úvahu korelace mezi utvářením zádě a hlavními znaky plodnosti. Ne vždy jsou totiž jednotlivé znaky plodnosti korelovány s utvářením zádě pozitivně (viz tabulka). I při výběru býků s dobrým utvářením zádě se mohou někdy rodit telata, která budou mít problematický porod. Pokud selektujeme na utváření zádě, musíme mít na paměti její harmonizování s ostatními znaky s pozitivní korelací k lehkým porodům.

Korelace mezi utvářením zádě a vybranými znaky

znak	korelace
Obtížnost porodů	-0,15
Obtížnost porodů dcer	0,08
Plodnost dcer	-0,03
Přežitelnost	0,13

Pokud se zabýváme reprodukčním zdravím našeho stáda, nesmíme zapomínat na to, že i když se šlechtěním snažíme zlepšit utváření zádě, znaky zdraví či plodnosti, je důležité brát na vědomí, že management stáda a prostředí, ve kterém zvířata žijí, podstatně ovlivňují jejich reprodukční projev.

Vztah mezi lineárním popisem utváření zádě a plodnosti na první laktaci

